

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ

**ЗБІРНИК
ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
(з поясненнями)**
для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту
«КРОК 3. ФАРМАЦІЯ»
для фармацевтів-інтернів зі спеціальності
«Фармація»

Запоріжжя

2025

УДК 615.1(079.1)

Б94

*Збірник тестових завдань для підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК 3. ФАРМАЦІЯ» розглянутий, затверджений і рекомендований для використання у навчальному процесі на засіданні циклової методичної комісії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
(протокол № ___ від «___» _____ 2025 р.).*

Рецензенти: **Н. О. Ткаченко** - професор, доктор фармацевтичних наук, завідувача кафедри управління та економіки фармації ЗДМФУ.

Б. С. Бурлака- професор, доктор фармацевтичних наук, професор кафедри технології ліків ЗДМФУ.

Автори:

І. В. Бушуєва – д-р фарм. наук, професор, завідувача кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології ЗДМФУ;

О. К. Єренко - канд. фарм. наук, доцент закладу вищої освіти кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології ЗДМФУ.

Т. В. Хортецька – доцент, канд. фарм. наук, доцент закладу вищої освіти кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології ЗДМФУ.

Б94

Бушуєва І. В.

Управління та економіка фармації : збірник тестових завдань (з поясненнями) для підготовки до іспиту «КРОК – 3. ФАРМАЦІЯ» / І. В. Бушуєва, О. К. Єренко, Т. В. Хортецька. - Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025. – 111 с.

Збірник тестових завдань призначений для використання фармацевтами-інтернами при підготовці до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Фармація» з дисципліни Управління та економіка фармації.

УДК 615.1(079.1)

©Бушуєва І. В., Єренко О. К., Хортецька Т. В.
2025.

©Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, 2025.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ІНСТРУКЦІЯ ДО ПІДГОТОВКИ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІНТЕГРОВАНОГО ІСПИТУ КРОК 3	7
СТРУКТУРА ЗМІСТУ ІСПИТУ «КРОК 3» СПЕЦІАЛЬНІСТЬ «ФАРМАЦІЯ»	9
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ПОЯСНЕННЯМИ	10
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	104

ПЕРЕДМОВА

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація», затвердженого наказом МОЗ України від 14.08.1998 р. № 251 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я N 1129 від 05.08.2022 року), чинної нормативно-правової бази, наказу ректора Запорізького державного медико-фармацевтичного університету №264 від 27 серпня 2025 року «Про організацію освітнього процесу у 2025-2026 н. р.», відповідно до Порядку здійснення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року №334 (із змінами від 6 червня 2025 р. №641), та з метою забезпечення якісної підготовки студентів (інтернів) університету до складання ліцензійного інтегрованого іспиту «КРОК» (удосконалення підготовки до ліцензійних іспитів КРОК, ЄДКІ та інших видів контролю знань; наказ ректора ЗДМФУ № 391 від 03.11.2023 р.), було затверджено Положення про порядок створення, функціонування та використання on line курсів для підготовки до ліцензійних іспитів «КРОК».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси, методи, засоби управління діяльністю фармацевтичних підприємств з метою максимального задоволення потреб споживачів лікарськими засобами. Необхідним елементом професійної освіти фармацевта-спеціаліста є післядипломне навчання. Отримані під час проходження післядипломного навчання (інтернатури) високоякісні знання з дисципліни Управління та економіка фармації сприяють розвитку фармацевтичної галузі, успішному управлінню, створенню та промоції оптимальних за споживчою якістю та економічними показниками лікарських засобів. Тестові завдання, які пропонуються для фармацевтів-інтернів є важливим елементом професійної підготовки, що значно сприяє розширенню знань, закріпленню навичок з дисципліни та

подальшій успішній здачі ліцензійних інтегрованих іспитів з «Крок 3. Фармація».

Дисципліна Управління та економіка фармації займає одне з провідних місць в становленні фармацевтичного фахівця. Кількість тестових завдань в збірнику для складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Фармація» становить 20 відсотків. В даному посібнику включено усі нові тестові ситуаційні завдання «Крок 3. Фармація» за 2023-2025 рр.

Тестові завдання для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Фармація» з дисципліни Управління та економіка фармації для фармацевтів-інтернів зі спеціальності «Фармація» розроблено у відповідності з програмою курсу «Управління та економіка фармації» та складено відповідно до підготовки та здачі ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Фармація», згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 8 серпня 2024 р. № 1399 «Про затвердження Графіка проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр, тестових екзаменів ліцензійних інтегрованих іспитів для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, молодший спеціаліст та лікарів (фармацевтів/провізорів)-інтернів галузі знань «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» у 2026 році», відповідно до пункту 2 Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 334 (редакція від 6 вересня 2024 р. № 1024), пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 липня 2025 року № 867 з набранням чинності 15.07.2025 року) та протоколу засідання кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології з метою забезпечення якісної підготовки фармацевтів-інтернів до атестації та складання ліцензійних іспитів.

Збірник ситуаційних тестових завдань для підготовки до ліцензійного іспиту «Крок 3. Фармація» з дисципліни Управління та економіка фармації для фармацевтів-інтернів зі спеціальності «Фармація» відповідає всім вимогам, виконаний на сучасному науковому і методичному рівнях. Збірник може бути рекомендованим до проведення занять з підготовки до здачі ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3. Фармація» з дисципліни Управління та економіка фармації.

ІНСТРУКЦІЯ ДО ПІДГОТОВКИ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІНТЕГРОВАНОГО ІСПИТУ КРОК 3

Шановні фармацевти-інтерни!

Зверніть увагу на розміщені у кожній команді Тімс матеріали для підготовки до КРОК 3, а саме:

- Збірники тестових завдань КРОК 3 з поясненнями;
- Форми для тренування УЕФ <https://forms.office.com/e/UVGc05wyW7>
- Освітній модуль від Центру тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/component/sppagebuilder/?view=page&id=317>
- Онлайн-курс КРОК 3 - Курс | Pharm_gn_chm_tec_04 | ZSMU

Підготовка до КРОК 3

1. До кожного заняття фармацевтам-інтернам надається тестове завдання з питаннями для підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК 3. Фармація». Завдання обов'язкове для виконання.

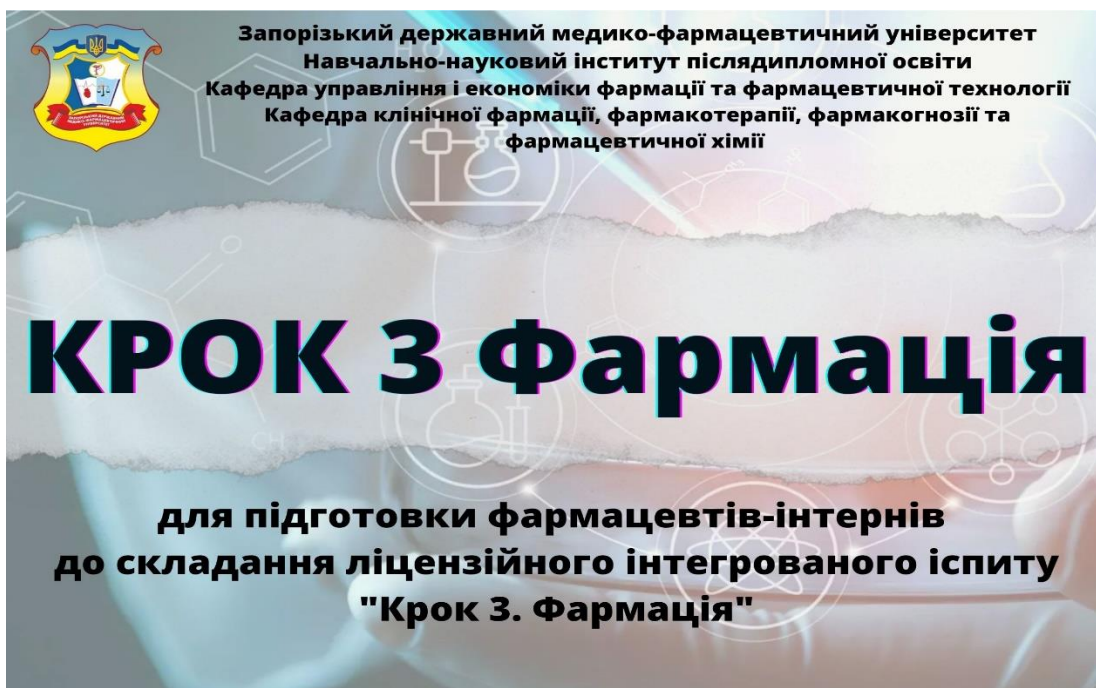
2. Для контролю підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК 3. Фармація» для фармацевтів-інтернів проводяться перевірочні зрізи знань (ПЗЗ).

Результати ПЗЗ дають можливість фармацевтам-інтернам та викладачам кафедр визначити осіб та напрямки, що потребують особливої уваги під час підготовки.

1. Фармацевтам-інтернам надається онлайн-курс для підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК 3. Фармація», що розміщений на сайті courses20.zsmu.edu.ua

З кожної теми курсу надається:

- 1) перелік питань для вивчення,
- 2) мінімально достатній для засвоєння теми обсяг матеріалу;
- 3) перелік рекомендованої літератури для самостійного вивчення;
- 4) тестові завдання для контролю засвоєння матеріалу.

https://courses20.zsmu.edu.ua/courses/course-v1:ZSMU+Pharm_gn_chm_tec_04+2019_01/about

Звітування про виконання курсу здійснюється шляхом надання скріншоту розділу «Прогрес», зроблений таким чином, щоб на ньому відображались відомості про здобувача (ПІБ або акаунт) та діаграма прогресу.

Зарахування теми курсу здійснюється за умови виконання тестового завдання з теми на оцінку не менше як 80%. Зарахування проходження онлайн-курсу здійснюється за умови, що тестові завдання до усіх наданих тем, а також фінальне тестування дисципліни онлайнкурсу, виконане на оцінку не менш ніж 80% та загальна оцінка курсу складає не менш ніж 80%. Додаткові матеріали викладені на електронному ресурсі та сайті кафедри.

У разі порушення фармацевтом-інтерном принципів академічної доброчесності (несамостійне виконання завдань, недотримання норм законодавства на авторські та суміжні права, надання недостовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності тощо), виконання тестування «КРОК 3. Фармація» не зараховується.

**СТРУКТУРА ЗМІСТУ ІСПИТУ «КРОК 3»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ «ФАРМАЦІЯ»**

Вісь 1- вісь змісту					Питома вага, %
1	0	0	0	Управління та економіка фармації	20
1	1	0	0	Управління персоналом. Командоутворення. Компетентнісний підхід. Формування лідерських та комунікативних здібностей фармацевтичних кадрів. Резерви підвищення ефективності праці.	
1	2	0	0	Організація діяльності фармацевтичного закладу із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та медичними виробами.	
1	3	0	0	Законодавче регулювання обігу лікарських засобів і медичних виробів в аптечних закладах.	
1	4	0	0	Ціноутворення на лікарські засоби: реімбурсація та референтні ціни. Оцінка медичних технологій в Україні	
1	5	0	0	Фармакоекономіка та раціональне застосування лікарських засобів.	
1	6	0	0	Конкурентоспроможність та ефективний розвиток фармацевтичних організацій за комплексом новітнього маркетингу	
1	7	0	0	Фінансово-економічна діяльність аптечного закладу	

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Протягом якого терміну буде прийнято рішення про анулювання ліцензії на роздрібну реалізацію ліків, якщо власник аптеки (ліцензіат) безпідставно відмовляється від планової перевірки органами ліцензування?

- A. Десяти робочих днів
- B. П'яти календарних днів
- C. П'яти робочих днів**
- D. Трьох робочих днів
- E. Десяти календарних днів

Пояснення: Для анулювання ліцензії на виробництво ліків в умовах аптеки необхідно подати відповідну заяву до Держлікслужби у будь-який зручний спосіб – нарочно, поштовим відправленням або у електронному вигляді у срок 5 робочих днів.

Нормативні документи, що регулюють надання послуги:

- Закон України "Про адміністративні послуги" ст. 9
- Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності" ст.

16

• Постанова КМУ від 30.11.2016 №929 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)" п.

18

<https://guide.diia.gov.ua/view/anuliuvannia-litsenzii-na-provadhennia-hospodarskoi-diialnosti-z-vyrobnytstva-vyhotovlennia-likarskykh-zasobiv-v-umovakh-apteky-e78afc09-d8e5-484e-9e00-3986922a7d3c>

2. Скільки років, не враховуючи поточного року, в електронній системі охорони здоров'я зберігаються електронні рецепти на відпущені аптекою наркотичні лікарські засоби?

- A. 5**

- B. 2
- C. 10
- D. 1
- E. 2

Пояснення: Складені аптекою до 01 квітня 2023 року Реєстри рецептів в електронному вигляді, що включають електронні рецепти за якими відпущено наркотичні (психотропні) лікарські засоби, виписані до 01 квітня 2023 року в іншій, ніж електронна система охорони здоров'я, інформаційній (інформаційно-комунікаційній) системі, зберігаються в інформаційній (інформаційно-комунікаційній) системі аптеки п'ять років з можливістю відтворення таких реєстрів у паперовому вигляді.

Зіпсовані рецептурні бланки ф-1 та ф-3, а також паперові рецепти форми N 3 (ф-3) та форми N 1 (ф-1), за якими відпущені у фармацевтичних (аптечних) закладах охорони здоров'я наркотичні засоби, психотропні речовини, після закінчення строку зберігання підлягають знищенню шляхом, що унеможливорює їх подальше використання, зі складанням акта знищення зіпсованих рецептурних бланків форми N 1 (ф-1) та форми N 3 (ф-3) у суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з медичної практики, або паперових рецептів, за якими відпущені у фармацевтичних (аптечних) закладах охорони здоров'я наркотичні засоби, психотропні речовини, за формою згідно з додатком 2 до цієї Інструкції.

Наказ Міністерства охорони здоров'я України 15 березня 2023 року N 494 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 березня 2023 р. за N 522/39578.

Режим

доступу:

https://ips.ligazakon.net/document/view/re39578?ed=2023_03_15

3. Вкажіть основну мету діяльності аптечного підприємства.
- A. Оновлення обладнання
  - B. Модернізація устаткування
  - C. Раціональне використання ресурсів

D. Отримання прибутку

Е. Якісна фармацевтична допомога

Пояснення: Економічним показником, що характеризує ефективність торговофінансової та виробничої діяльності аптеки, є рентабельність. Рентабельність – відношення суми одержаного від діяльності прибутку до суми товарообігу в цінах реалізації товару.

Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна та ін. ; за ред. А.С. Немченко. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. — 272 с. — (Національний підручник).

4. Законодавство України регламентує порядок відпуску лікарських засобів та супутніх товарів з аптечних закладів. Якій групі населення заборонено реалізовувати ліки?

А. Покупцям із певними захворюваннями

В. Покупцям до 14 років

С. Особам похилого віку

Д. Заборону не встановлено

Е. Покупцям 15-18 років

Пояснення: Основним завданням закону є унеможливлення неконтрольованого споживання медичних препаратів (лікарських засобів) у цілях, відмінних від прямого призначення продукту.

Зазначається, що заборона на законодавчому рівні продажу лікарських засобів дітям дозволить врегулювати на державному рівні ситуацію з неконтрольованим зловживанням лікарськими засобами неповнолітніми особами та сприятиме зменшенню кількості випадків суїциду серед дітей та підлітків.

Закон (№ 5122) «Про внесення зміни до статті 21 Закону України «Про лікарські засоби» щодо заборони продажу лікарських засобів особам,

які не досягли чотирнадцяти років (малолітнім особам)». Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1668-20#Text>

5. Який документ містить інформацію про державну реєстрацію лікарського засобу в Україні, відповідність його виробництва правилам GMP та видається Держлікслужбою на окрему країну-імпортера або на декілька країн-імпортерів згідно з поданою заявою в межах одного сертифікаційного досьє?

A. Заява про ліцензійний статус лікарського засобу

B. Сертифікат лікарського засобу

C. Сертифікат якості

D. Сертифікат ліцензійного статусу лікарського засобу

E. Сертифікаційне досьє

Пояснення: Згідно з цим Порядком Держлікслужба видає такі документи: сертифікат лікарського засобу за формою, наведеною в додатку 1 до цього Порядку (видається на окрему країну-імпортера або на декілька країн-імпортерів згідно з поданою заявою, в межах одного сертифікаційного досьє).

*Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25 липня 2022 року № 1310 «Про затвердження порядку сертифікації якості лікарських засобів для міжнародної торгівлі та підтвердження для активних фармацевтичних інгредієнтів, що експортуються». Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0992-22#Text>*

6. У ході реалізації лікарських засобів аптечний заклад використовує різноманітні ресурси. Який показник дозволяє визначити ефективність цього процесу?

A. Маневреність капіталу

B. Прибутковість діяльності

C. Коефіцієнт покриття

D. Ліквідність

E. Рентабельність витрат

Пояснення: Рентабельність продукції — економічна категорія, що характеризує ефективність реалізації продукції (товарів, робіт та послуг).

Визначається як відношення чистого прибутку від реалізації до собівартості продукції.

Рентабельність витрат визначається як відношення прибутку від операційної діяльності до суми собівартості реалізованих товарів (робіт, послуг) та операційних витрат (адміністративних витрат, витрат на збут та інших), пов'язаних з реалізацією товарів (робіт, послуг).

Державна подакова служба України (офіційний портал) Режим доступу: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-637531.html>

7. Вимогами яких належних практик повинен керуватися дистриб'ютор лікарських засобів в ході своєї діяльності згідно із законодавством?

A. Належна практика дистрибуції та належна практика зберігання

B. Належна виробнича практика та належна практика зберігання

C. Належна практика дистрибуції та належна регуляторна практика

D. Належна практика дистрибуції та належна аптечна практика

E. Належна практика зберігання та належна практика промоції

Пояснення: Передбачено, що дистриб'ютори мають дотримуватися принципів та правил GDP та GSP . Ліцензія на виробництво включає і дозвіл на дистрибуцію лікарських засобів, зазначених у ліцензії. Таким чином, виробники, що здійснюють будь-яку діяльність з дистрибуції власних препаратів, мають дотримуватись GDP.

НАСТАНОВА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ «Належна практика дистрибуції СТ-Н МОЗУ 42-5.0:2014». Режим доступу: <https://www.dls.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/%D0%9D%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0->

[%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B1%D1%83%D1%86%D1%96%D1%97.pdf](#)

*ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ НАЛЕЖНА ПРАКТИКА ЗБЕРІГАННЯ СТ-Н
МОЗУ 42-5.1:2011 Режим доступу: <https://www.dls.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/%D0%9D%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>*

8. Комплекс споживчих, цінових та якісних характеристик лікарського засобу, які визначають його успіх на ринку, це:

- A. Інтегральність
- B. Товарооборотність
- C. Конкурентоспроможність**
- D. Безпечність
- E. Ефективність

Пояснення: Конкурентоспроможність - здатність підприємства створювати, виробляти і продавати товари та послуги, цінові й нецінові якості яких привабливіші, ніж в аналогічній продукції конкурентів.

Оцінити конкурентоспроможність підприємства означає провести розрахунки комплексу показників, що характеризують різні сторони діяльності підприємства та стан ринкового середовища, оцінити їх рівень та інтерпретувати отримані результати. Усі дослідники відзначають, що оцінити конкурентоспроможність можна тільки за умови порівняння цього об'єкту з іншими, а рівень конкурентоспроможності в певний момент часу є короткостроковою характеристикою об'єкту. Питання інструментарію оцінки конкурентоспроможності суб'єктів господарювання належить до числа найбільш актуальних, пов'язаних з проблемами їх виживання і розвитку в умовах ринку.

Кваско, А. В. Аналіз методів оцінки конкурентоспроможності підприємства/ А. В. Кваско // Наукові записки [Української академії друкарства]. — 2017. — № 1(54). — С. 111–118. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/23737>

9. Який документ, окрім супровідної накладної, має вимагати уповноважена особа від постачальника дієтичних добавок під час приймання товару в аптеці?

А. Технічні умови

В. Протокол виробництва серії

С. Товарно-транспортну накладну

Д. Висновок про якість, виданий лабораторією Держлікслужби

Е. Копію сертифіката якості виробника

Пояснення: Відповідно до ст. 37 Закону України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі — Закон) єдиним документом, яким мають супроводжуватися об'єкти санітарних заходів під час їх перевезення (пересилання), не пов'язаного зі здійсненням експортних або імпорتنих операцій, є товарно-транспортна накладна, якщо інше не передбачено законом. Під час постачання ДД постачальник має надати:

1) товарно-транспортну накладну;

2) копію експлуатаційного дозволу (якщо у складі продукту є інгредієнти тваринного походження) або копію рішення про державну реєстрацію потужності;

3) у разі, якщо інформація про харчовий продукт не вказана на упаковці або прикріпленій етикетці — супровідні документи, де зазначено такі дані.

Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>

10. Як називається документ, виданий лабораторією територіального органу Держліксслужби за результатами лабораторного аналізу проведеного відповідно до затверджених методів контролю якості?

A. Сертифікат серії лікарського засобу

B. Сертифікат ЛЗ

C. Висновок щодо якості ЛЗ

D. Сертифікат відповідності GMP

E. Підтверджена для активних фармацевтичних інгредієнтів

Пояснення: Висновок щодо якості - виданий лабораторією територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів, у тому числі медичних імунобіологічних препаратів, медичної техніки і медичних виробів, та обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, документ, який засвідчує відповідність серії лікарського засобу вимогам, установленим під час його реєстрації в Україні.

Про порядок контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібною торгівлі: Наказ МОЗ України 29 вересня 2014 року № 677 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Які витрати з економічної точки зору відносяться до умовно-постійних?

A. Природні витрати товару

B. Орендна плата

C. Суми нарахувань заробітної плати виробничого персоналу

D. Суми списання допоміжних матеріалів

E. Витрати на тару

Пояснення: По ступеню залежності від кількості продукції, що випускається, всі витрати на її виробництво і збут діляться на умовно-постійні (непропорційні) і змінні (пропорційні). Умовно-постійні витрати не

залежать від зміни обсягу виробництва за умови максимального використання виробничих потужностей підприємства, що діють. Якщо після вивчення ринку збуту продукції з'являється можливість різкого збільшення обсягу виробництва понад наявні виробничі потужності, необхідні капітальні вкладення в розширення виробництва, які зумовлять збільшення умовно-постійних витрат. Крім того, постійні витрати можуть збільшитися (зменшитися) в результаті якого-небудь управлінського рішення (наприклад, збільшити або зменшити витрати на охорону і т. п.). До умовно-постійних витрат відносяться амортизація основних засобів, заробітна плата управлінського персоналу і робітників-повременщиків, орендна плата за приміщення і устаткування, комунальні послуги і ін. Загальна сума умовно-постійних витрат розраховується в цілому по підприємству і його структурним підрозділам; потім по кожній статті витрат в калькуляції собівартості визначається їх частка залежно від технологічних умов виробництва.

Режим доступу: <https://library.if.ua/book/153/10081.html>

12. У процесі створення нового лікарського засобу розробляються методики контролю якості, досліджується стабільність, обґрунтовуються показники якості й відпрацьовуються специфікації. Як називається цей етап життєвого циклу ЛЗ?

- A. Реєстрація або ліцензування
- B. Доклінічні дослідження
- C. Клінічне випробування
- D. Фармацевтична розробка**
- E. Міжнародна дистрибуція

Пояснення: Фармацевтична розробка — комплексне дослідження компонентного складу ЛП (лікарських і допоміжних речовин), вибору лікарської форми, оптимізації технологічного процесу, упаковки, а також обґрунтування показників якості й відпрацювання специфікації ЛП.

Загальний методологічний підхід до фармацевтичної розробки, прийнятий в даний час в світі, стандартизований в Керівництві ICH Q8 і гармонізованому з ним Керівництві СТ-Н МОЗУ 42-3.0: 2011 «Лікарські засоби. Фармацевтична розробка (ICH Q8)». Цей підхід доповнений і конкретизований у спеціальних документах з контролю якості, наприклад, в керівництві по препаратам з модифікованим вивільненням (А - оральні лікарські форми, В - трансдермальні лікарські форми), настанові з фармацевтичної якості препаратів для інгаляцій та назальних препаратів (СТ-Н МОЗУ 42-3.8:2013), настанові фармацевтична розробка лікарських засобів для педіатричного застосування (СТ-Н МОЗУ 42-3.15:2014), настанові з якості рослинних лікарських препаратів, настанові з пластикових матеріалів для первинної упаковки лікарських засобів (СТ-Н МОЗУ 42-3.16:2014) та інших. Відповідно керівництву ICH Q8 якість не може бути повністю перевірено в препаратах; якість необхідно закласти при розробці і забезпечити при виробництві. Фармацевтична розробка є обов'язковою складовою технологічного регламенту і реєстраційного дос'є на лікарський препарат.

Режим

доступу:

<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/318/farmaceutichna-rozrobka>

13. До якої організації повинен звернутися виробник лікарського засобу, щоб сертифікувати його для міжнародної торгівлі?

А. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками

В. Національне агентство з акредитацій України

С. Державна інспекція з контролю якості лікарських засобів

Д. Державний експертний центр МОЗ України

Е. ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів»

Пояснення: Для отримання сертифіката серії лікарського засобу необхідно звернутись Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками із заявою на видачу сертифіката серії лікарського засобу та комплектом документів до неї.

Видача сертифіката серії лікарського засобу здійснюється в Держлікслужбі.

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25 липня 2022 року № 1310 «Про затвердження порядку сертифікації якості лікарських засобів для міжнародної торгівлі та підтвердження для активних фармацевтичних інгредієнтів, що експортуються». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0992-22#Text>

14. Який чинник сприяє розвитку (формуванню) високого рівня самореалізації співробітника через генерацію і втілення власних нових ідей в процесі його роботи?

- A. Відсутність креативу з боку керівництва
- B. Відсутність ієрархічної структури в організації
- C. Недосконала система контролю за діяльністю співробітників
- D. Відсутність завантаженості співробітників обов'язками
- E. Залученість персоналу в процеси управління організацією**

Пояснення: Залученість – це фізичний, емоційний та інтелектуальний стан, який мотивує співробітників виконувати їхню роботу якомога краще. Якщо співробітники залучені, вони лояльно ставляться до компанії, змін, нововведень і підтримують наміри керівництва. Як швидко зрозуміти, що у вашій компанії працює не так: вивчення драйверів залученості персоналу.

Драйвери залученості персоналу — фактори, які в даний момент прямо впливають на загальний показник залученості, лояльності співробітників. Вони можуть змінюватися під впливом інших параметрів як в гiршу, так і в кращу сторону .

Дозволяють виявити проблемні зони і позитивні сторони в кадровій політиці, ейчар стратегії, корпоративній культурі і, в загальному, в бізнесі. Також з їх допомогою можна приблизно спрогнозувати плинність кадрів, догляд співробітників, зміну їх ставлення до компанії або стабільність в цьому питанні. В результаті знання драйверів залученості дає можливість коригувати стратегічні завдання і змінювати тактичні, щоб ефективно управляти не тільки персоналом, а й загалом компанією (нехай і побічно).

PeopleForce. 2019. URL : <https://peopleforce.io/uk/blog/yak-shvidko-zrozumiti-shho-u-vashijkompaniyi-pratsyuye-ne-tak-vivchennya-drajveriv-zaluchivosti-personalu/>

15. Для якого стилю управління персоналом характерні такі ознаки: одноосібне керівництво всіма процесами, одноосібна відповідальність за прийняті рішення та їх наслідки, відсутність делегування повноважень?

- A. Адміністративний
- B. Ліберальний
- C. Авторитарний**
- D. Соціальний
- E. Демократичний

Пояснення: Авторитарний стиль, як випливає з його назви, передбачає, перш за все, що всі управлінські рішення приймаються одноосібно керівником. Для цього стилю управління характерне жорстке керівництво, коли керівник дає розпорядження та інструкції, а група повинна їх неухильно виконувати.

Авторитарність (від лат. *au(c)toritas* — вплив, влада) — соціально-психічна характеристика особистості, яка виявляється в її прагненні максимально підпорядковувати собі партнерів по спілкуванню та взаємодії, посідати щонайвище місце в певному соціальному чи професійному середовищі (сім'ї, партії, трудовому колективі та ін.). Авторитарність пов'язана з такими особистісними рисами, як завищений рівень домагань і

самооцінки, схильність до стереотипізації та ригідності мислення, агресивність і конфліктність тощо.

У системі ділових комунікацій авторитарність втілюється в авторитарному стилі керівництва (див. Авторитарний стиль у Стилї керівництва), який не передбачає партнерства та діалогу; також, виявляючись у взаєминах між колегами, може ставати чинником деструктивних явищ у корпоративній культурі. У політиці авторитарність притаманна державному діячеві високого рангу, загрожує встановленням авторитаризму як недемократичного режиму правління. У приватних комунікаціях авторитарність реалізується в авторитарному стилі спілкування і призводить до несиметричних стосунків, наприклад, між батьками і дитиною, чоловіком і дружиною, друзями тощо.

Режим доступу:
<https://vue.gov.ua/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>

16. Вкажіть вид прибутку, розрахунок якого дозволить визначити результативність основної діяльності аптеки.

- A. Валовий
- B. Балансовий
- C. Фінансовий
- D. Чистий
- E. Операційний**

Пояснення: **ПРИБУТОК ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ** = валовий прибуток + ін. опер. доходи – адмін. затрати – затрати на збут – ін. опер. Затрати

Операційний прибуток — аналітичний показник, який дорівнює обсягу прибутку до вирахування відсотків за позиковими коштами і сплати податків.

Цей показник розраховується на основі фінансової звітності компанії і використовується інвесторами для оцінки прибутковості основної діяльності компанії.

*Режим доступу:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BE%D0%BA*

17. Який із загальнодержавних податків згідно з Податковим кодексом України входить в ціну товарів, сплачується покупцем та перераховується до державного бюджету продавцем?

- A. Акцизний податок
- B. Податок на прибуток підприємств
- C. Податок на додану вартість**
- D. Податок на доходи фізичних осіб
- E. Екологічний податок

Пояснення: Податок на додану вартість (далі - ПДВ)- це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент).

Облік ПДВ на підприємстві, яке зареєстроване як платник ПДВ, складається з обліку таких компонентів:

- Податковий кредит – це сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання за звітний період (сума ПДВ сплачена таким підприємством у складі вартості товарів, робіт, послуг, придбаних в іншого платника ПДВ, або сплачена на кордоні митним органам).*

- Податкове зобов'язання – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим*

законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установлений законом строк).

До бюджету платник перераховує суму ПДВ, яка є різницею між податковим зобов'язанням та податковим кредитом.

Податковий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112) – Розділ V. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n4379>

18. Завод масово виробляє та реалізує один і той самий лікарський засіб, концентрує зусилля на тих потребах споживача, які є спільними для всіх, незважаючи на відмінності. Яка маркетингова стратегія використовується?

A. Недиференційована

B. Концентрована

C. Тактична

D. Цільова

E. Диференційована

Пояснення: Маркетингова стратегія — це комплексний план дій щодо просування товару і збільшення прибутку підприємства. Це документ у цифровому чи фізичному вигляді, який містить відповідь на запитання «що потрібно зробити для досягнення мети?».

Недиференційований маркетинг — одна зі стратегій охоплення ринку, за якої компанія виходить на весь ринок з єдиною пропозицією, ігноруючи відмінності між сегментами ринку.

Режим доступу: <https://buklib.net/books/37665/>

19. При наданні паліативної допомоги пацієнтам, в тому числі тим, які мають право на безоплатне чи пільгове забезпечення дозволяється виписувати на одному рецептурному бланку лікарських засобів на курс лікування:

- A. 15 днів**
- B. 10 днів
- C. 1 місяць
- D. 1 тиждень
- E. 5 днів

Пояснення: При наданні паліативної допомоги пацієнтам, в тому числі тим, які мають право на безоплатне чи пільгове забезпечення, дозволяється виписувати на одному рецептурному бланку лікарські засоби в кількості, передбаченій для п'ятнадцятиденного курсу лікування.

Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби, виробів медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень: Наказ МОЗ України № 360 від 19.07.2005 зі змінами 2024 року [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>

20. Який документ є підставою для подальшої реалізації лікарських засобів, що надійшли в аптеку від оптових постачальників?

- A. Реєстр лікарських засобів, що прийняті до реалізації**
- B. Державний реєстр лікарських засобів
- C. Податкова накладна
- D. Сертифікати якості
- E. Інструкції для медичного застосування

Пояснення: Існує інформаційно-пошукова система «Державного реєстру лікарських засобів України», який сформовано державним підприємством «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України».

В системі можна отримати інформацію про зареєстровані в Україні лікарські засоби та інструкції для медичного застосування до них.

Державний реєстр лікарських засобів України - нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці.

В частині десятій статті 9 Закону України «Про лікарські засоби» визначено перелік відомостей, що вносяться до Державного реєстру лікарських засобів.

В Положенні про Державний реєстр лікарських засобів, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2004 року № 411, визначається мета ведення Реєстру, його структура тощо.

З огляду на трансформаційні процеси системи охорони здоров'я в Україні, в тому числі в частині запровадження електронних рецептів та здійснення публічних закупівель лікарських засобів через електронну систему закупівель, існує необхідність у інтеграції та налагодженні роботи різних електронно-інформаційних систем із Реєстром.

Режим оступу: <http://www.drlz.com.ua/>

21. До якого із нижченаведених понять відноситься комплекс фармацевтичних (спеціальних) організаційно-правових, соціально-економічних та інформаційних заходів, здійснюваних фармацевтичним працівником і спрямованих на збереження здоров'я і життя людини, профілактику та лікування з метою усунення фізичних і, як наслідок, моральних страждань людей незалежно від їх соціального та матеріального статусу в суспільстві та інших факторів?

- A. Фармацевтична діагностика
- B. Фармацевтична інформація
- C. Фармацевтична допомога**
- D. Фармацевтична профілактика
- E. Фармацевтична етика та деонтологія

Пояснення: ФАРМАЦЕВТИЧНА ДОПОМОГА (англ. pharmaceutical aid) — комплекс організаційно-економічних, спеціальних (медико-фармацевтичних) і соціально-суспільних заходів, спрямованих на збереження, поліпшення та усунення фізичних і, як наслідок, моральних страждань людей з використанням ЛП і виробів медичного призначення. Ф.д. надається незалежно від соціального й матеріального статусу громадян у суспільстві, расової та національної приналежності, віросповідання, громадянства, віку, статевої приналежності, сексуальної орієнтації. Зміст та форми надання Ф.д. як складне поняття постійно трансформуються відповідно до змін зовнішнього соціально-суспільного, економічного та науково-технічного середовища.

Режим доступу:
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/310/farmaceutichna-dopomoga>

22. Вітчизняна система забезпечення якості лікарських засобів побудована за принципом централізації з адміністративною підпорядкованістю складових. Які рівні має система забезпечення якості лікарських засобів?

- A. Макроекономічний, національний
- B. Макроекономічний, мікроекономічний
- C. Національний, регіональний
- D. Національний, регіональний, мікроекономічний**
- E. Національний, регіональний, макроекономічний

Пояснення: Діюча система суб'єктів законотворчої і нормотворчої діяльності у сфері забезпечення якості ЛЗ має такий склад: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України (КМ України), Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ України), Державна служба України з лікарських засобів (Держлікслужба України), професійні асоціації фармацевтичних працівників, в межах повноважень яких знаходиться

прийняття різних видів НПА і НД (концепцій, програм, положень, порядків, правил, стандартів, настанов, інструкцій, ліцензійних умов, переліків, кодексів та ін.), узгоджених з європейським та міжнародним законодавством, а також за необхідності з іншими центральними органами виконавчої влади.

Режим

доступу:

https://www.dls.gov.ua/for_subject/%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8-%D0%B4%D0%BE-%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B2/

23. Як можна класифікувати трудову адаптацію, що базується на пристосуванні до керівника та колег чи колективу і відображає загалом систему стосунків між людьми в процесі спільної праці?

A. Первинна

B. Соціально-психологічна

C. Психофізіологічна

D. Вторинна

E. Професійна

Пояснення: Основні види трудової адаптації:

а) психофізіологічна — пристосування до нових фізіологічних і психологічних навантажень, умов праці;

б) соціально-психічна — пристосування до відносно нового соціуму, норм трудової поведінки та взаємин у новому трудовому колективі;

в) професійна — корегування власних або набуття нових трудових властивостей (професійних умінь, додаткових знань, навичок співробітництва тощо);

г) організаційна — засвоєння ролі і статусу в системі виробничого підрозділу у загальній організаційній структурі, а також осмислення особливостей організаційно-економічного механізму управління даною організацією.

Режим доступу:
https://vue.gov.ua/%D0%90%D0%B4%D0%B0%D0%BF%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0

24. До якої групи методів управління відносяться методи впливу па колектив, що ґрунтуються на владі, дисципліні та покаранні?

- A. Психологічних
- B. Економічних
- C. Соціально-психологічних
- D. Соціальних
- E. Адміністративних**

Пояснення: Управління персоналом здійснюється при допомозі науково розроблених методів. Методи — це спосіб впливу на колектив або окремого працівника для досягнення поставленої цілі, координації його діяльності в процесі виробництва. В теорії і практиці управління застосовують три групи методів: адміністративні, економічні і соціально-психологічні.

Адміністративні методи ґрунтуються на владі, дисципліні та покаранні, відомі в історії як «метод кнута». Вони опираються на адміністративну підпорядкованість об'єкта суб'єкту, на основі існуючої ієрархії управління.

Режим доступу: <https://library.if.ua/book/45/3056.html>

25. В аптеці після сплати податків та обов'язкових платежів до бюджету залишилася частина балансового прибутку. Який це вид прибутку?

- A. Фінансовий

В. Чистий

С. Валовий

Д. Операційний

Е. Балансовий

Пояснення: Чистий прибуток - частина балансового прибутку підприємства, що залишається в його розпорядженні після сплати податків, зборів, відрахувань і інших обов'язкових платежів до бюджету

Чистий прибуток — частина балансового прибутку підприємства, що залишається в його розпорядженні після сплати податків, зборів, відрахувань і інших обов'язкових платежів до бюджету. Чистий прибуток використовується для збільшення оборотних коштів підприємства, формування фондів і резервів, і реінвестицій у виробництво.

Режим

доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BE%D0%BA

26. Яке дослідження лікарських засобів проводиться на четвертій, післяопераційній стадії?

А. Токсикологічне

В. Фармакодинамічне

С. Фармакоепідеміологічне

Д. Фармакокінетичне

Е. Фармако-технологічне

Пояснення: Фармакоепідеміологія – наука, яка займається вивченням ефектів (бажаних, небажаних, побічних) лікарських засобів в реальних умовах на рівні популяції із метою підтвердити терапевтичну оцінку лікарського засобу для всієї популяції після його впровадження на ринок. Фармакоепідеміологія займається вивченням терапевтичної оцінки лікарських засобів.

Провідною метою фармакоепідеміології є проведення терапевтичної оцінки для встановлення конкретної ефективної дози препарату.

Фармакоепідеміологічні дослідження залежно від завдань, які вони повинні вирішувати, можуть бути якісними і кількісними.

Якісні фармакоепідеміологічні дослідження (ЯФД) вивчають терапевтичну ефективність та безпеку ЛП та порівнюють різні схеми лікування, серед яких на основі доведених результатів визначають найбільш ефективні, які впроваджують у подальшому.

Кількісні фармакоепідеміологічні дослідження вивчають обсяги і структура споживання ЛП.

Методи ЯФД – спостереження й експеримент, кількісний метод – оцінка споживання ЛП АТС/DDD-метод.

Спостереження - фармакоепідеміологічний метод ретроспективного дослідження, заснований на аналізі й узагальненні раніше отриманих результатів (за даними архівних документів, джерел літератури і т. ін.).

Експеримент - проспективне, плановане дослідження, що проводиться відповідно до протоколу. Це різноманітні багатоцентрові клінічні випробування ЛП з участю великої кількості хворих (до 50 000 осіб), що проводяться на III–IV фазах клінічних випробувань.

Режим доступу:
https://tdmuv.com/kafedra/internal/upr_ekon/lectures_stud/uk/pharm/tpkz/ptn/%D0%A4%D0%B0%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0/5/4%20%D1%84%D0%B0%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%B5%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F,%20%D1%81%D1%83%D1%82%D1%8C%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.htm

27. Які дії має виконати уповноважена особа стосовно лікарського засобу, що під час зберігання змінив свій колір?

- A. Повернути постачальнику
- B. Повідомити виробника
- C. Передати для утилізації
- D. Передати в територіальний орган Держлікслужби України**
- E. Не призупиняти реалізацію лікарського засобу

Пояснення: У разі зміни зовнішнього вигляду лікарських засобів та/або виникнення сумніву щодо якості лікарських засобів, уповноважена особа відбирає зразки сумнівних лікарських засобів та направляє їх до територіального органу Держлікслужби за місцем розташування суб'єкта господарювання для проведення лабораторних досліджень якості лікарських засобів разом із супровідними документами.

Наказ МОЗ України № 584 від 16.12.2003 р. «Про затвердження Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у закладах охорони здоров'я»

Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0275-04#Text>

28. Яку назву має документ, виданий компетентним уповноваженим органом країни-експортера, який повинен бути наданий на запит уповноваженого органу країни-імпортера до того, як ним буде видана або змінена ліцензія на ЛЗ?

- A. Заява про ліцензійний статус ЛЗ
- B. Стандарт
- C. Сертифікат аналізу
- D. Сертифікат серії
- E. Сертифікат ЛЗ**

Пояснення: Запропоновано три різні форми підтвердження: - Сертифікат лікарського засобу, виданий компетентним уповноваженим органом країни-експортера, який повинен бути затребуваний

уповноваженим органом країни-імпортера до того, як їм буде видана або змінена ліцензія на цей лікарський засіб;

- Заяву про ліцензійний статус лікарського засобу, також видане компетентним уповноваженим органом країни-експортера; воно може бути затребувано представником імпортера, якому просто необхідно підтвердження про те, чи було дане лікарський засіб ліцензоване в країні-виробнику чи ні (ця інформація важлива, коли проводиться аналіз цін у відповідь на міжнародні пропозиції);

- Сертифікат серії, який зазвичай видається виробником як гарантія того, що дана партія* лікарського засобу відповідає затвердженій специфікації.

Режим доступу: <https://guide.diia.gov.ua/view/vydacha-zaiavy-pro-litsenziyni-status-likarskohoykh-zasobuiv-9762672d-b981-42e2-833a-477cf14736ce>

29. Який державний орган в Україні здійснює повноваження у сфері технічного регулювання косметичної продукції?

A. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками

B. Міністерство охорони здоров'я України

C. Належна практика зберігання (GSP)

D. Державний контроль якості лікарських засобів

E. Сертифікат ЛЗ

Пояснення: На сьогодні основним документом, який регламентує вимоги до косметичної продукції в Україні, є «Державні санітарні правила та норми безпечності продукції парфумерно-косметичної промисловості», прийнятий у 1999 р.

Технічний регламент на косметичну продукцію спрощує процедуру виходу на ринок — не потрібно отримувати від держави дозвільні документи, достатньо повідомити про вихід на ринок. Але при цьому

посилює контроль за косметичною продукцією на ринку шляхом призначення відповідальної особи та державного контролю з боку органу ринкового нагляду.

20.01.2021 року на засіданні Кабінету Міністрів України було прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 65 «Про затвердження Технічного регламенту щодо косметичної продукції», яка набирає чинності 03.08.2022.

Технічний регламент на косметичну продукцію спрощує процедуру виходу на ринок — не потрібно отримувати від держави дозвільні документи, достатньо повідомити про вихід на ринок. Але при цьому посилює контроль за косметичною продукцією на ринку шляхом призначення відповідальної особи та державного контролю з боку органу ринкового нагляду.

Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

МОЗ є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, а також захисту населення від інфекційних хвороб, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням, попередження та профілактики неінфекційних захворювань, забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах:

епідеміологічного нагляду (спостереження), імунопрофілактики, промоції здорового способу життя, відповідального ставлення до свого здоров'я та запобігання факторам ризику, попередження та зниження рівня вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення, безпеки харчових продуктів, регламентації факторів середовища життєдіяльності населення, гігієнічної регламентації небезпечних факторів, створення національної системи

крові, управління системою якості щодо безпеки крові, біологічної безпеки та біологічного захисту, боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів, реагування на небезпеки для здоров'я та надзвичайні стани в сфері охорони здоров'я, а також забезпечення формування державної політики у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення;

{Абзац третій пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1181 від 10.11.2023}

розвитку медичних послуг, забезпечення державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення;

{Абзац четвертий пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1181 від 10.11.2023}

технічного регулювання медичних виробів, медичних виробів для діагностики in vitro, активних медичних виробів, які імплантують, косметичної продукції;

забезпечення населення якісними, ефективними та безпечними лікарськими засобами, створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів, медичних імунобіологічних препаратів, обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, а також безпечних медичних виробів та косметичної продукції;

розвитку кадрового потенціалу системи охорони здоров'я, вищої медичної, фармацевтичної освіти та науки.

Режим доступу: https://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/215_19-19_1.pdf

Постанова «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію» від 20 січня 2021 р. №65. Режим доступу - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/65-2021-n#Text>

Regulation (EC) No 1223/2009 of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on cosmetic products (Text with EEA relevance)

<https://moz.gov.ua/polozhennja-pro-ministriv>

30. Відповідно до змісту господарських операцій в обліку використовуються різні види цін. Якою буде ціна на лікарські засоби однієї групової належності, за якою відбувається відшкодування вартості фармацевтичної допомоги?

- A. Договірною
- B. Референтною**
- C. Індикативною
- D. Фіксованою
- E. Регульованою

Пояснення: Референтна ціна (РЦ) — це та ціна на лікарські засоби однієї групової приналежності (фармакотерапевтична група, лікарська форма та ін.), за якою проводиться розрахунок реімбурсації (компенсації) вартості фармацевтичної допомоги населенню.

Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України щодо референтного ціноутворення на деякі лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти». Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-deiakukh-postanov-kabinetu-ministriv-ukrainy-s1117-41022>.

31. Назвіть термін, що характеризує сукупність організаційних та правових заходів, спрямованих на дотримання суб'єктами господарської діяльності незалежно від форм власності та підпорядкування вимог законодавства щодо забезпечення якості лікарських засобів.

- A. Стандартизація ЛЗ
- B. -
- C. Реєстрація ЛЗ
- D. Державний контроль якості ЛЗ**
- E. Сертифікація ЛЗ

Пояснення: Державний контроль якості лікарських засобів - це сукупність організаційних та правових заходів, спрямованих на додержання суб'єктами господарської діяльності незалежно від форм власності та підпорядкування вимог законодавства щодо забезпечення якості лікарських засобів.

*Режим доступу:
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2464/derzhavnij-kontrol-yakosti-likiv#:~:text=%>*

32. Бухгалтерський баланс є основною складовою фінансової звітності аптечного закладу. В якій частині балансу відображається заборгованість аптеки з оплати праці?

- A. Довгострокові зобов'язання
- B. Власний капітал
- C. Пасив**
- D. Актив
- E. Оборотні активи

Пояснення: Баланс складається з двох частин: Активу, де представлені господарські засоби, і Пасиву, де згруповані їхні джерела. Основним елементом бухгалтерського Балансу є стаття (активна чи пасивна).

За вищезазначеним стандартом Актив Балансу складається з трьох розділів:

- I. Необоротні активи.
- II. Оборотні активи.
- III. Витрати майбутніх періодів.

Пасив Балансу складається з п'яти розділів:

- I. Власний капітал.
- II. Забезпечення наступних витрат і платежів.
- III. Довгострокові зобов'язання.

- IV. Поточні зобов'язання.
- V. Доходи майбутніх періодів.

II розділ Пасиву Балансу "Забезпечення наступних витрат і платежів".

У статті "Забезпечення виплат персоналу" відображаються нараховані у звітному періоді майбутні витрати та платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, гарантійні зобов'язання тощо), величина яких на дату складання Балансу може бути визначена тільки шляхом попередніх (прогнозованих) оцінок.

Баланс підприємства: актив та пасив. Реферат. Режим доступу: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/20412/

33. Що сприяє підвищенню зацікавленості в активізації зусиль працівника?

- A. Досягнення успіху без визнання
- B. Відсутність вимог керівництва до подальшого розвитку працівника
- C. Збіг цілей працівника і організації**
- D. Обмеження кількості повноважень та обов'язків
- E. Авторитарний стиль керівництва

Пояснення: Соціально-економічною основою поведінки та активізації зусиль персоналу підприємства, що спрямовані на підвищення результативності їхньої діяльності, є мотивація праці. Мотивація праці – це сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, які спонукають працівника до діяльності, визначають поведінку, форми діяльності, надають цій діяльності спрямованості, орієнтованої на досягнення особистих цілей і цілей організації. Головними важелями мотивації виступають стимули і мотиви. Під стимулом розуміють матеріальну винагороду визначеної форми. На відміну від стимулу мотив є внутрішньою спонукальною силою: бажання, потяг, орієнтація. Стимул стає мотивом, коли його усвідомлює людина. Система мотивів і стимулів праці базується на нормативному рівні

трудової діяльності, тобто вступ працівника до системи трудових відносин передбачає, що за відповідну винагороду він має виконувати певні обов'язки. При цьому мета стимулювання полягає не тільки в тому, щоб спонукати людину працювати, а примусити її робити це краще, ніж передбачено трудовими відносинами, тобто ефективна система стимулювання повинна спиратися на результати трудової діяльності. Саме тому система мотивації праці передбачає забезпечення комплексу заходів матеріального, морального, соціального напрямку, що сприяють активізації діяльності персоналу у виробничому процесі для задоволення різноманітних його потреб, котрі розглядають як нагороду за трудові зусилля.

Основна діяльність людини - це праця, який займає, як мінімум, третину дорослого самостійного життя (вибір професії, трудове і професійне навчання, передача трудового досвіду в родині, використання професійної допомоги інших людей і т. п.). Стає очевидним, що праця, а отже, і всі питання з ним пов'язані мають велике значення для будь-якої людини і завжди знаходяться в полі уваги. Результати, досягнуті людьми в процесі роботи, залежать не тільки від знань, навичок і здібностей цих людей. Ефективна діяльність можлива лише при наявності у працівників відповідної мотивації, тобто бажання працювати. Позитивна мотивація активує здібності людини, звільняє його потенціал, негативна гальмує прояв здібностей, перешкоджає досягненню цілей діяльності

Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/28183/>

34. За засобами впливу на суб'єктів економічної системи методи державного регулювання поділяють на правові, адміністративні (організаційні) та економічні. Які методи державного регулювання можна віднести до адміністративних для ліквідації монополізму?

- A. Постанови
- B. Валютне регулювання
- C. Звернення

D. Розпорядження

E. Квотування

Пояснення: До адміністративних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності відноситься квотування, ліцензування експорту та імпорту. Перше означає дозвіл на ввіз іноземних товарів лише певної кількості на певний період часу. При ліцензуванні імпортер або експортер має одержати від державного органу спеціальний дозвіл - ліцензію на ввіз або вивіз товарів.

Типи і методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Режим доступу: <https://buklib.net/books/29504/>

35. Хто має право на податкову соціальну пільгу в розмірі 200%?

A. Герой України

B. Учень, аспірант, ординатор

C. Одинокa матір, яка утримує двох більше дітей віком до 18 років

D. Особа з інвалідністю I або II групи

E. Вдівець, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років

Пояснення: У 2025 році розмір підвищеної податкової соціальної пільги (ПСП 200%) становить:

$$1\ 514 \text{ грн} \times 2 = 3\ 028 \text{ грн}$$

На практиці ця пільга застосовується рідко, однак перелічимо категорії громадян, які мають на неї право:

- Герої України;*
- Особи, нагороджені чотирма і більше медалями "За відвагу";*
- Учасники бойових дій Другої світової війни;*
- Особи, які під час Другої світової війни працювали в тилу;*
- Особи з інвалідністю I та II групи, які брали участь у бойових діях на території інших країн у період після Другої світової війни (важливо: учасники АТО не мають права на цю підвищену пільгу, для них застосовується стандартна ПСП у розмірі 1 514 грн);*

• *Колишні в'язні концтаборів, гетто та місць примусового утримання під час Другої світової війни;*

• *Особи, які були репресовані та згодом реабілітовані.*

Ця пільга надає можливість суттєво зменшити суму доходу, що підлягає оподаткуванню, для осіб, які належать до зазначених категорій.

Податкова соціальна пільга в 2025 році. Режим доступу: <https://smartfin.ua/page/podatкова-sotsialna-pilga-v-2024-rotsi>

36. Згідно з законом України «Про лікарські засоби» незареєстровані лікарські засоби дозволено ввозити на митну територію України, якщо вони у встановленому порядку дозволені до застосування на території США або держав- членів ЄС і розроблені для лікування особливих патологій. Стосовно яких захворювань працює такий дозвіл?

A. Онкологічних

B. Типових неврологічних

C. Малярії та інших тропічних

D. Рідкісних (орфанних)

E. Серцево-судинної системи

Пояснення: Орфанні, або рідкісні хвороби - це вроджені або набуті захворювання, які трапляються вкрай рідко - рідше ніж один випадок на 2000 населення країни. 80% цих захворювань генетично обумовлені. Вони не лише мають тяжкий і хронічний перебіг, але й супроводжуються зниженням якості та скороченням тривалості життя пацієнтів. Такі люди зазвичай потребують дорогого, безперервного та пожиттєвого лікування. Більшість орфанних захворювань діагностують у ранньому віці, у 35% випадків вони стають причиною смерті малюків до року, у 10% — дітей у віці до 5 років, у 12% - у віці від 5 до 15 років. Дозволяється ввозити незареєстровані лікарські засоби на митну територію, якщо вони допущені до застосування на території США або держав-членів ЄС.

Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ) у співпраці з Програмою розвитку ООН підписало низку довгострокових угод з виробниками орфанних ліків, поставка яких фінансується з державного бюджету України, що забезпечує виробників постійним ринком збуту. До того ж перелік програм для фінансування закупівлі лікарських засобів від рідкісних хвороб, як і перелік таких хвороб, поступово розширюється.

Сайт МОЗУ. Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/news/scho-take-orfanni-hvorobi-i-jak-zminjuetsja-dostup-do-likuvannja>

37. Договірні ціни встановлюються у договорі між продавцем та покупцем за домовленістю сторін. Вкажіть назву ціни, яка не змінюється у період з моменту підписання контракту до надходження товару до покупця.

A. Тверда

B. Вільна

C. Фіксована

D. Демпінгова

E. Змінна

Пояснення: Ціна — грошове вираження вартості товару.

Договірні ціни встановлюються у договорі між продавцем та покупцем за домовленістю сторін.

Якщо такий договір укладається між суб'єктами, які мають приналежність до різних країн (різне громадянство), а платіж здійснюється в іноземній валюті, він має назву контракту, а ціни зазначені в ньому ціни – контрактними.

Ціни, які вказані у контракті, можуть бути твердими, з подальшою фіксацією та змінні.

Тверда ціна не змінюється за період з моменту підписання контракту до надходження товару до покупця.

Ціни з подальшою фіксацією вказуються на певну календарну дату.

Змінна ціна залежить від змін економічного положення у країні експортера (продавця).

Основи економіки фармації: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; За ред. А. С. Немченко [ЕЛЕКТРОННИЙ РЕСУРС] ст. 106. Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Sergey-Gubsky/publication/281030497_OSNOVI_EKONOMIKI_FARMACII_Navcalnij_posibnik_dla_studentiv_visih_navcalnih_zakladiv_ELEKTRONNIJ_RESURS/links/5d1b78b08ae95c3504d5986/OSNOVI-EKONOMIKI-FARMACII-Navcalnij-posibnik-dla-studentiv-visih-navcalnih-zakladiv-ELEKTRONNIJ-RESURS.pdf

38. Як називається діяльність з продажу лікарських засобів та виробів медичного призначення для їх подальшого перепродажу або виробничого використання?

A. Оптова торгівля

B. Маркетингова діяльність

C. Роздрібна торгівля

D. Збутова діяльність

E. Менеджерська діяльність

Пояснення: Оптова торгівля лікарськими засобами є стратегічною галуззю економіки, оскільки вона може відігравати значну роль у розвитку вітчизняного виробництва, внутрішньої та зовнішньої торгівлі ліками. Однак аналіз стану її розвитку, особливо в розрізі законодавства, пов'язаного з регулюванням обігу лікарських засобів, свідчить про зниження її значення на товарному ринку.

Одним із інструментів державного регулювання розвитку внутрішньоторговельної сфери є нормативно-правова база, яка сьогодні включає велику кількість законодавчих і підзаконних актів. Та все ж договірні правовідносини на оптовому ринку лікарських засобів недосконалі, їх реалізація ускладнюється через протиріччя в багатьох законодавчих

положеннях або внаслідок їх відсутності, а також через невпорядкованість і невизначеність умов самих договорів. Так, істотні умови договору оптової купівлі-продажу лікарських засобів, що визначають його дійсність, у тому числі умови транспортування та коло суб'єктів, між якими він укладається, обмежені лише загальними вимогами Господарського кодексу (ГК) та Цивільного кодексу (ЦК) України. У спеціальних законодавчих нормах, що регулюють обіг лікарських засобів, порядок укладення договорів оптової купівлі-продажу, не встановлений. Розроблення деяких актів, у тому числі що стосуються регулювання обігу лікарських засобів, на жаль, іноді посилює протиріччя з іншими документами.

Оптова торгівля лікарськими засобами – це діяльність з придбання лікарських засобів у виробників лікарських засобів або інших суб'єктів господарювання, які мають відповідну ліцензію, зберігання та продажу лікарських засобів з аптечних складів (баз) іншим суб'єктам оптової або роздрібною торгівлі лікарськими засобами, які отримали на це відповідні ліцензії, та безпосередньо лікувально-профілактичним закладам і виробникам лікарських засобів.

Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/1369>

39. Який економічний показник дозволяє відобразити стан грошових коштів фармацевтичної компанії на певну дату і показує різницю значення дебету і кредиту в балансі?

- A. Дебет
- B. Сальдо**
- C. Кредит
- D. Рентабельність
- E. Інкрементальний показник

Пояснення: Сальдо (італ. saldo — розрахунок, залишок) — різниця між надходженнями і витратами за певний проміжок часу.

Сальдо у бухгалтерському обліку — залишок по бухгалтерському

рахунку, різниця між сумою записів по дебету і кредиту рахунків. Дебетове сальдо (дебет більший за кредит) показує стан даного виду господарських коштів на певну дату і відображається в активі балансу

Режим

доступу:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%B4%D0%BE#:~:text>

40. За рахунок яких джерел формуються товарні запаси аптеки?

- A. Ефективного пошуку постачальників
- B. Знань про закономірності розвитку системи постачання
- C. Власних оборотних коштів аптеки**
- D. Вміння визначати потребу в лікарських засобах
- E. Правильного приймання та зберігання товарів у аптеці

Пояснення: Товарний запас - це маса лікарських засобів і виробів медичного призначення та інших товарів аптечного асортименту, яка перебуває у сфері обігу та підлягає реалізації. До товарних запасів відносять вищезазначені запаси, які належать аптечному закладу, знаходяться на його балансі й призначені для торгівлі.

До товарних запасів належать:

- товари, які є в наявності в аптечному закладі та його структурних підрозділах (аптечних пунктах та аптечних кіосках);
- товари, які закуплені та оплачені даним аптечним закладом і залишені на відповідальне зберігання у постачальників;
- товари, які здані на переробку (наприклад лікарська рослинна сировина).

Формування товарних запасів може здійснюватись з 2 джерел:

- за рахунок власних оборотних коштів аптеки;
- за рахунок позикових оборотних коштів: банківського кредиту або товарного кредиту (надання постачальниками товару з відстрочкою платежу).

Організація роботи аптеки з товарними запасами. Порядок зберігання товарів аптечного асортименту в аптеках і фармацевтичних фірмах. Режим доступу: <https://www.vntu.edu.ua/downloads/pharmacy/20130322-162236.ppt>

41. Який розділ вивчає норми поведінки фармацевта, спрямовані на максимальне підвищення ефективності фармакотерапії та створення сприятливого клімату в стосунках із пацієнтами, лікарями і колегами?

- A. Фармацевтична діагностика
- B. Фармацевтична профілактика
- C. Фармацевтична допомога
- D. Фармацевтична опіка
- E. Фармацевтична деонтологія**

Пояснення: Фармацевтична деонтологія - розділ фармацевтичної етики, який вивчає норми поведінки фармацевта (фармацевтичного працівника), спрямовані на підвищення ефективності лікарської терапії і створення сприятливої атмосфери в стосунках з хворими, лікарями, колегами.

До фармацевтичної деонтології належать такі проблеми, як лікарська таємниця, лікарська помилка, евтаназія, право експерименту на собі, виконання медичного втручання без згоди хворого, експерименти на людях, морально-етичні проблеми пересадження органів, генної інженерії, а також знахарство, народна і нетрадиційна медицина та ін. За всіх часів аптека була місцем, де хворий одержував не тільки ліки, але й рекомендації для полегшення його страждань. Саме в цьому полягає багато аспектів професійної діяльності фармацевтичного працівника, які належать до деонтології. Хворий повинен вийти з аптеки не тільки з необхідними ліками, але й з упевненістю в їх ефективності, у можливості зцілення від недуг. В умінні підтримати хворого морально і духовно, не залишати без уваги його запити, піклуватися про кожну людину, що звернулася за допомогою в

аптеку, полягає висока місія сучасного фармацевта.

Режим

доступу:

<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2447/deontologiya#:~:text>

42. В умовах конкуренції правильне використання принципів мерчандайзингу дозволяє стимулювати в аптеці реалізацію лікарських препаратів. Вкажіть цю групу ліків.

A. Безрецептурні препарати

B. Наркотичні речовин

C. Снодійні лікарські засоби

D. Рецептурні лікарські засоби

E. Отруйні лікарські засоби

Пояснення: Аптечний мерчандайзинг - це комплекс заходів та активностей, спрямованих на просування товарів та послуг в аптеці без прямої участі співробітника. Іншими словами, завдання мерчандайзингу - розмістити товари в торговому просторі аптеки таким чином, щоб максимально зацікавити покупця, викликати емоцію та спонукати зробити покупку.

Безрецептурні препарати — велика група ліків, які пацієнт може купити для самолікування прямо в аптеці (а деякі ліки — і не лише в аптеці) без рецепта лікаря. Вони потрапляють до хворого безпосередньо з рук фармацевта, минаючи лікаря. Безрецептурні препарати є невід’ємною складовою частиною й одночасно необхідною умовою успішного розвитку концепції самолікування.

Безрецептурні препарати призначені для симптоматичного лікування, оскільки не впливають на причину і механізм розвитку хвороби. Усі вони розраховані на вживання протягом відносно короткого проміжку часу. Безрецептурні препарати використовуються в основному для лікування нетяжких станів, які не потребують втручання лікаря. Основна мета їх застосування: швидко й ефективно полегшувати симптоми захворювань, що

не вимагають медичної консультації; за умов фінансових і кадрових труднощів державного сектора охорони здоров'я дати можливість пацієнту самотійно полегшувати незначні симптоми при поганому самопочутті, що зменшує навантаження на медичні служби; підвищити лікувальну допомогу населенню, яке мешкає у віддалених регіонах, де отримання кваліфікованих медичних консультацій утруднено.

Режим доступу:
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/1872/bezrecepturni-preparati>

43. Вкажіть аналіз, за результатами якого лікарські засоби розподіляють на три групи відповідно до річного споживання.

- A. XYZ
- B. VEN
- C. ABC**
- D. FMR
- E. VED

Пояснення: ABC аналіз - метод вивчення асортименту. В його основі лежить закон Парето - 20% товарів дають 80% ефективності, а решта 80% товарів - лише 20%.

За допомогою даного аналізу можна визначити внесок кожного товару в прибуток аптеки, розподілити товари за категоріями для ефективного керування.

Виділяють три категорії товарів:

Категорія А - пріоритетні товари. 20% товарів, які приносять 80% прибутку. Товари групи А забезпечують основний товарообіг компанії. Тому необхідно забезпечити їх постійну наявність. Загальноприйнята практика - створення для товарів групи А надлишкового запасу.

Категорія В - звичайні товари. Товари групи В забезпечують основний товарообіг компанії та складають 30% асортименту і 15% продажів. Тому потрібно забезпечити їх постійну наявність та достатній запас на складі

або в торговій мережі.

Категорія С - товари, які гірше продаються та складають близько 50% від загального асортименту й приносять ~5% прибутку.

Застосування АВС аналізу скорочує час на керування та контроль асортиментом товару.

Режим доступу: <https://torgsoft.ua/articles/gid-po-torgsoft/abc-i-xyz-analiz-v-torgsoft/>

44. Упродовж якого терміну з дати придбання суб'єкт господарювання зобов'язаний зберігати сертифікати якості виробника (копії на паперових чи скановані копії на електронних носіях) на серії лікарських засобів, що ним реалізуються?

A. 3 роки

B. 1 рік

C. 2 роки

D. 4 роки

E. 5 років

Пояснення: Суб'єкт господарювання зобов'язаний зберігати сертифікати якості виробника та/або імпортера (копії на паперових чи скановані копії на електронних носіях) на серії лікарських засобів, реалізованих суб'єктом господарювання, протягом трьох років з дати придбання

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF#Text>

45. Який показник визначається діленням суми товарообігу на одного працівника середньоспискової чисельності аптеки?

A. Продуктивність праці

B. Товарообіговість

C. Рентабельність

D. Прибуток

E. Торгові накладення

Пояснення: Праця аптечних працівників дуже багатогранна і часто не піддається оцінці в конкретних натуральних показниках. Тому для аптек встановлено єдині узагальнені показники праці і заробітної плати. Ці показники включають:

-продуктивність праці;

-фонд заробітної плати штатних працівників;

-середньоспискова чисельність працівників;

-фонд заробітної плати нештатних працівників.

Продуктивність праці – це показник плідної, цілеспрямованої діяльності людей, що вимірюється кількістю продукції виготовленої за одиницю часу. Це є показник товарообігу по роздрібній вартості в розрахунок на одного середньоспискового працівника. Вона являється показником планування заробітної плати і праці.

*Режим доступу: <http://www.ukrainereferat.org/uaref-4673-1.html>,
<https://buklib.net/books/37313/>*

46. В якому розділі балансу відображається сума дебіторської заборгованості за товар?

A. Власний капітал

B. Поточні зобов'язання

C. Необоротні активи

D. Оборотні активи

E. Довгострокові зобов'язання

Пояснення: Методології обліку дебіторської заборгованості присвячено "Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість", в якому визначена дебіторська заборгованість як сума заборгованості підприємству юридичних і фізичних осіб грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, що виникла на певну дату.

Залежно від термінів погашення заборгованість може бути поточною або довгостроковою.

Поточна дебіторська заборгованість виникає в ході одного операційного циклу і буде погашена протягом 12 місяців з дати Балансу. Чи не погашена на дату Балансу поточна дебіторська заборгованість буде відображена в розділі Балансу "Оборотні активи".

Оборотні активи — грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу. Значну частку оборотних активів на підприємствах складають запаси – предмети праці, що призначені для обробки, переробки, використання у виробництві для господарських потреб, а також засоби праці, які підприємство включає до складу малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Режим доступу: <https://aktiv.ua/ua/materials/articles/uchet-debitorskoj-zadolzhennosti>

47. Яка господарська операція належить до роздрібного товарообігу?

A. Відпуск лікарських засобів аптечного виробництва за стаціонарною рецептурою

B. Рецептурний відпуск лікарських засобів за готівку

C. Відпуск лікарських засобів у масі («анго») лікувально-профілактичним закладам

D. Безоплатний відпуск ЛЗ

Е. Сума часткового відшкодування за відпущені лікарські засоби, які входять у програму «Доступні ліки».

Пояснення: В аптечних організаціях процес обігу товарів називається товарообігом.

Товарообіг - обсяг продажу товарів і надання послуг в грошовому вираженні за певний період часу.

Роздрібна торгівля — це вид економічної діяльності у сфері товарообігу, що охоплює купівлю-продаж товарів кінцевому споживачу та надання йому торговельних послуг.

Роздрібний товарообіг — це виручка від продажу безпосередньо населенню споживчих товарів (як за готівку, так і за розрахункові чеки установ банків, банківські платіжні картки) через організований споживчий ринок, тобто спеціально організовану торговельну мережу (аптеки, магазини, кіоски) підприємствами незалежно від відомчої підпорядкованості, форми власності і господарювання.

Роздрібна торгівля ЛЗ здійснюється лише через аптеки та їх структурні підрозділи (аптечні пункти).

Основи економіки фармації: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл./А.С. немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А. С. Немченко [ЕЛЕКТРОННИЙ РЕСУРС] ст. 24. Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Sergey-Gubsky/publication/281030497_OSNOVI_EKONOMIKI_FARMACII_Navcalnij_posibnik_dla_studentiv_visih_navcalnih_zakladiv_ELEKTRONNIJ_RESURS/links/5d1b78b08ae95c3504d5986/OSNOVI-EKONOMIKI-FARMACII-Navcalnij-posibnik-dla-studentiv-visih-navcalnih-zakladiv-ELEKTRONNIJ-RESURS.pdf

Режим доступу: https://economica.nuph.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/12/lecture_2.11_economic_calculations_and_trade_turnover_planning_2018.pdf

48. Який показник аптечних закладів можна визначити як обсяг реалізованого товару за певний період часу в грошовому еквіваленті?

A. Товарообіговість

B. Товарообіг

C. Прибуток

D. Торгові накладення

E. Рентабельність

Пояснення: Товарообіг - це загальний обсяг продукції, реалізованої і закупленої за певну кількість часу. Від активності товарообігу компанії безпосередньо залежить і прибуток, тобто, чим більше товарів було реалізовано за певний проміжок часу, тим більший прибуток отримала компанія. Загальний обсяг продажів і дані по окремих групах товарів є важливими показниками в маркетинговій сфері. Уважно спостерігаючи за спадом і зростанням попиту на продукцію, можна визначити її рівень рентабельності і своєчасно перейти на реалізацію іншого виду товарів в разі спаду купівельної активності через відсутність інтересу до товару. Також товарообіг в загальному значенні цього виразу є показником рентабельності компанії в цілому і, виходячи з інформації щодо обсягів продажів, можна оцінити ефективність роботи фірми.

Основи економіки фармації: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл./А.С. немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А. С. Немченко [ЕЛЕКТРОННИЙ РЕСУРС] ст. 24. Режим доступу:

https://www.researchgate.net/profile/Sergey-Gubsky/publication/281030497_OSNOVI_EKONOMIKI_FARMACII_Navcalnij_posibnik_dla_studentiv_visih_navcalnih_zakladiv_ELEKTRONNIJ_RESURS/links/55d1b78b08ae95c3504d5986/OSNOVI-EKONOMIKI-FARMACII-Navcalnij-posibnik-dla-studentiv-visih-navcalnih-zakladiv-ELEKTRONNIJ-RESURS.pdf

Режим доступу:
https://economica.nuph.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/12/lecture_2.2_oblik_ruhu_tmz.pdf

49. Який банківський рахунок може відкрити аптечне підприємство для зберігання грошових коштів та здійснення за цим рахунком усіх операцій, що не суперечать чинному законодавству?

- A. Тимчасовий
- B. Поточний**
- C. Депозитний
- D. Бюджетний
- E. Картковий

Пояснення: Поточний рахунок – це рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

Отже, суб'єкти господарювання мають право відкривати рахунки для забезпечення своєї господарської діяльності і власних потреб у будь-яких банках України відповідно до власного вибору.

Поточний рахунок відкривається підприємствам усіх видів і форм власності, їх відокремленим підрозділам, а також фізичним особам - підприємцям для зберігання грошових коштів і здійснення всіх видів операцій за цими рахунками відповідно до чинного законодавства.

Режим доступу: <https://news.dtki.ua/finance/personal-finance/45614-rahunok-v-banku-dlia-kogo-je-oboviazkovim-vidkrittia>

50. Яку процедуру необхідно виконати для підтвердження уповноваженим органом відповідності виробництва лікарських засобів встановленим вимогам?

- A. Реєстрацію
- B. Сертифікацію**
- C. Стандартизацію
- D. Ліцензування

Е. Акредитацію

Пояснення: виробництво лікарських засобів - діяльність, пов'язана із серійним випуском лікарських засобів, яка включає всі або хоча б одну з операцій щодо технологічного процесу, контролю якості, видачі дозволу на випуск (сертифікації) серії, а також закупівлі матеріалів і продукції, зберігання, оптової торгівлі (дистрибуції) лікарських засобів власного виробництва.

Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0133-13#Text>

51. Надання фармацевтичної послуги базується на двох підходах: «фокус на товар (ЛЗ)» та «фокус на пацієнта». Що є основною метою фармацевтичної послуги під час реалізації підходу «фокус на пацієнта»?

- A. Продаж ЛЗ
- B. Підвищення виручки
- C. Прибуток
- D. Залучення більшої кількості відвідувачів

Е. Здоров'я пацієнта

Пояснення: Мета - здоров'я пацієнтів; функція - консультація з фармацевтом; результат - покращення стану пацієнта; місце надання допомоги пацієнту; доступність ЛЗ заради послуги.

Режим доступу: https://economica.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/lecture_1.2_national_medical_policy_2019.pdf (Слайд 31)

Developing pharmacy practice. A focus on patient care. Handbook–2006 edition [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.fip.org/files/fip/publications/DevelopingPharmacyPractice/DevelopingPharmacyPracticeEN.pdf>

52. Який мотиватор трудової діяльності реалізується шляхом визначення керівництвом результатів роботи конкретного працівника і

надання йому повноважень приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, та консультувати інших працівників?

A. Система матеріального стимулювання праці

B. Задоволення працівником потреб вищих рівнів мотивації

C. Особиста фінансова стабільність співробітника

D. Бюрократична корпоративна культура в організації

E. Формування ієрархії організації та складу співробітників

Пояснення: Мотивування — це процес спонукання себе й інших до діяльності для досягнення особистих цілей або цілей організації. Мотивування як функція менеджменту спрямоване на створення таких умов, котрі регулюють трудові відносини, в межах яких у працівника з'являється потреба самовіддано працювати, адже це для нього стає єдиним шляхом досягнення оптимуму і задоволенні власних потреб.

Мотивування дозволяє вирішувати керівництву підприємства цілий комплекс завдань:

- *підвищувати трудову активність персоналу;*
- *покращувати морально-психологічний стан працівників через визнання їхніх досягнень;*
- *сприяти професійному, творчому, фізичному розвитку персоналу підприємства;*
- *популяризувати ефективні способи виконання робіт;*
- *демонструвати ставлення керівництва підприємства до певних форм поведінки її результатів діяльності персоналу.*

Функція мотивування реалізується через визначення потреб персоналу, розроблення систем винагородження за виконану роботу, використання різних форм і систем оплати праці, а також негрошових стимулів ефективного виконання працівниками власних обов'язків. Отже, в основу функції мотивування покладено визначення мотивації персоналу підприємства.

Мотивація поведінки людини — дуже складний і багато в чому не вивчений феномен. Термін «мотивація» є родовим поняттям для позначення всієї сукупності факторів, механізмів і процесів, що забезпечують на рівні психічного відображення спонукання до життєво необхідних цілей і спрямовують поведінку на задоволення потреб.

Джерелом активності людини є потреби. Потреба — це внутрішній стан психологічного або функціонального відчуття нестачі чогось. Потреба відображає невідповідність між внутрішніми вимогами й зовнішніми умовами діяльності людини, виступаючи причиною усвідомлення нею емоційної напруги або, незадоволеності та впливаючи на формування внутрішніх мотивів її діяльності.

Потреби мають такі ознаки:

1. За сутністю:

- природні (їжа);*
- соціальні (слава, визнання).*

2. За походженням:

- від народження (від матері);*
- придбані (навчання).*

2. За значенням:

- первинні;*
- вторинні.*

3. За формою:

- матеріальні (матеріальні блага);*
- нематеріальні.*

Розрізняють три рівні задоволення потреб:

а) мінімальний — виживання;

б) нормативний — підтримує у робітника здатність працювати з віддачею та відображається у споживчому бюджеті;

в) розкіш — задоволення потреб стає самоціллю та засобом демонстрації високого становища.

Мотив — це усвідомлене внутрішнє спонукання до поведінки, спрямованої на задоволення потреби. Водночас мотив не визначає зміст, особливості й структуру діяльності людини. Інакше кажучи, мотив не визначає, що саме слід зробити для задоволення потреби.

Спонування — це відчуття відсутності будь-чого, що має певну спрямованість. Навіть якщо потреба і не проявляється усвідомлено, вона у будь-якому разі формує спонування. Спонування сконцентроване на досягненні певних мети і фактично є передумовою дії.

Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/15381/>

53. В яких умовах повинні зберігатися дієтичні добавки в аптечному закладі?

A. Окремо від іншої продукції

B. У сухому місці

C. Разом із рослинною сировиною

D. Разом із іншими лікарськими засобами

E. У темному місці

Пояснення: Відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» дієтична добавка – це харчовий продукт, що споживається у невеликих визначених кількостях додатково до звичайного харчового раціону, який є концентрованим джерелом поживних речовин, у тому числі білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мінеральних речовин (цей перелік не є виключним), і виготовлений у вигляді таблеток, капсул, драже, порошоків, рідин або інших формах.

Ліцензійними умовами передбачено, що у приміщеннях аптечних закладів дозволяється зберігання лише лікарських засобів та товарів, які мають право придбати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи, перелік яких затверджено МОЗ .

Дієтичні добавки входять до Переліку товарів, які мають право придбати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи, тобто вони є супутніми товарами. Також у вказаному наказі зазначено, що придбання та торгівля зазначеними товарами здійснюються аптечними закладами та їх структурними підрозділами тільки за умови забезпечення відокремленої зони зберігання цих товарів.

Відповідно до Порядком відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення у аптеках та їх структурних підрозділах, функціональні харчові продукти (біологічно-активні добавки) та харчові продукти для спеціального дієтичного споживання (використання) повинні бути розміщені в торговельному залі на окремому стенді, стелажі, відділі тощо, з обов'язковим зазначенням про те, що вони є спеціальними харчовими продуктами та не зареєстровані як лікарські засоби в установленому порядку.

Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%-B2%D1%80#Text>.

СТ-Н МОЗУ 42-5.1:2011 Лікарські засоби. Належна практика зберігання/ Режим доступу: <https://compendium.com.ua/uk/clinical-guidelines-uk/standartizatsiya-farmatsevtichnoyi-produktsiyi-tom-1/st-n-mozu-42-5-1-2011/>

54. Як називається розподіл капіталовкладень та урізноманітнення форм діяльності, що не стосуються головного виробництва і результати яких безпосередньо не пов'язані ?

- A. Стратегічне планування
- B. Страхування
- C. Фінансові витрати
- D. Інвестиція
- E. Диверсифікація**

Пояснення: Диверсифікація — це економічний термін (слово), яким заведено називати процес чи стратегію розвитку підприємства таким чином, щоб сфера діяльності постійно розширювалася та забезпечувала захист від фінансових ризиків. Саме слово походить від латинського «diversificatio», що буквально перекладається як: різноманітність.

Простими словами, Диверсифікація — це процес, при якому підприємство не зациклюється на роботі в одній єдиній сфері діяльності, а постійно розширює свою присутність в інших областях бізнесу. Іншими словами, можна сказати, що диверсифікація — це своєрідна страховка від різних ризиків на той випадок, якщо один із напрямів діяльності стане збитковим. Найкращим відображенням концепції диверсифікації може послужити приказка: «Не варто класти всі яйця в один кошик».

Режим доступу: <https://termin.in.ua/dyversyfikatsiia/>

55. Яку назву має внесений до ліцензійного реєстру транспортний засіб що використовується ліцензіатом для провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлі лікарськими засобами у сільській місцевості в разі відсутності аптечних закладів для забезпечення населення ліками шляхом їхньої реалізації?

- A. Аптечний пункт
- B. Транспортний аптечний заклад
- C. Аптечний транспорт
- D. Мобільний аптечний пункт**
- E. Мобільна аптека

Пояснення: мобільний аптечний пункт - транспортний засіб, який використовується ліцензіатом, що провадить господарську діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами з метою забезпечення населення лікарськими засобами шляхом їх реалізації, відомості про який внесено до ліцензійного реєстру;

{Пункт 3 доповнено новим абзацом з Постановою КМ [№ 809 від 04.08.2023](#)}

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF#Text>

56. Яка господарська операція належить до роздрібного товарообігу?

A. Відпуск лікарських засобів у масі («ангро») лікувально-профілактичним закладам

B. Рецептурний відпуск лікарських засобів за готівку

C. Безоплатний відпуск лікарських засобів

D. Сума часткового відшкодування за відпущені лікарські засоби, які входять у програму «Доступні ліки»

E. Відпуск лікарських засобів аптечного виробництва за стаціонарною рецептурою

Пояснення: Роздрібний товарообіг — це виручка від продажу безпосередньо населенню споживчих товарів (як за готівку, так і за розрахункові чеки установ банків, банківські платіжні картки) через організований споживчий ринок, тобто спеціально організовану торговельну мережу (аптеки, магазини, кіоски) підприємствами незалежно від відомчої підпорядкованості, форми власності і господарювання. Роздрібний товарообіг визначається в цінах фактичної реалізації на момент відпуску товарів покупцеві, незалежно від часу сплати грошей. У разі продажу аптечними закладами та підприємствами медтехніки санітарно-гігієнічних та фармацевтичних товарів пільговим категоріям населення, в роздрібний товарообіг включається фактично сплачена їх вартість. Вартість товарів, сплачена безпосередньо з бюджету або організаціями соціального

забезпечення, лікарнями, профілактичними установами, включається до оптового товарообігу.

Основи економіки та системи обліку у фармації: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./А. С. Немченко, Г. Л. Панфілова, В. М. Чернуха та ін.; За ред. А. С. Немченко.— Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2005. — С. 11.

57. Який банківський рахунок може відкрити аптечне підприємство для зберігання грошових коштів та здійснення за цим рахунком усіх операцій, що не суперечать чинному законодавству?

- А. Депозитний
- В. Поточний**
- С. Бюджетний
- Д. Картковий
- Е. Тимчасовий

Пояснення: Поточний рахунок – рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

Поточний рахунок відкривається підприємствам усіх видів і форм власності, їх відокремленим підрозділам, а також фізичним особам – підприємцям для зберігання грошових коштів і здійснення всіх видів операцій за цими рахунками відповідно до чинного законодавства.

<https://zak.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-521414.html>

58. Надання фармацевтичної послуги ґрунтується на двох підходах: «фокус на товар (лікарські засоби)», та «фокус на пацієнта». Яка основна мета фармацевтичної послуги підчас реалізації підходу «фокус на пацієнта»?

- А. Залучення більшої кількості відвідувачів
- В. Прибуток
- С. Продаж лікарських засобів

D. Здоров'я пацієнта

E. Підвищення виручки

Пояснення: У 2006 році МФФ у співпраці з ВООЗ було здійснено перше видання практичного посібника «Розробка аптечної практики – фокус на пацієнта», в якому викладено нову парадигму для аптечної практики. Так, основна ідея полягає в намірі довести, що існує більш важлива професійна роль фармацевта, яка не обмежується лише забезпеченням населення фармацевтичною продукцією. ЛЗ повинні розглядатися як засіб досягнення максимальної користі для кожного конкретного пацієнта, що призведе як до покращання здоров'я, так і до заощадження фінансових ресурсів.

<https://www.dec.gov.ua/news/rezolyucziya-farmaczevtychnogo-forumu-farmafokus-na-pacziyenta/>

59. В якому місці найкраще розташовувати новий безрецептурний препарат у залі обслуговування з позицій мерчендайзингу?

A. На нижній полиці

B. На полиці на рівні очей

C. У закритій шафі

D. А верхній полиці

E. Біля входу в аптеку

Пояснення: Закон «Рівня очей». Найбільша концентрація уваги людини припадає на рівень очей, тому товар, розташований на рівні очей, продається набагато краще, ніж на інших полицях. З цієї причини товар, що просовується потрібно розташувати саме на рівні очей, щоб людина його не шукала і в будь-якому разі його побачила. Рівень очей - це зона 20см від рівня очей дорослої людини 11 середнього зросту, що зазвичай означає 2 - ю і 3-ю полицю зверху при стандартному 5-6 поличному стелажі.

Управління та економіка фармації : навчальний посібник до семінарів фармацевтів-інтернів спеціальності «Фармація». Ч. 2. / О. К. Єренко, Т. В. Хортецька, І. В. Бушуєва. - Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. – 123 с.

60. Як часто повинна проводитися заміна технологічного одягу та взуття працівниками аптечного закладу?

- A. Не рідше 1 разу на тиждень
- B. Не рідше 2 разу на тиждень**
- C. Не рідше 1 разу на місяць
- D. Не рідше 1 разу на 10 днів
- E. Не рідше 2 разів на місяць

Пояснення: Технологічний одяг і взуття видаються працівникам у відповідності до чинних норм. Його зміна повинна проводитися не рідше 2 разів на тиждень, а за необхідності частіше. Для цього кожен співробітник повинен бути забезпечений не менш ніж двома комплектами одягу.

Про затвердження Інструкції про санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів : Наказ МОЗ України № 275 від 15. 05. 2006 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06#Text>

61. Укажіть термін дії електронного рецепта, виписаного на рецептурному бланку форми №1, на лікарські засоби, крім наркотичних (психотропних), що підлягають відпуску за рецептом та повна вартість яких оплачується за рахунок коштів споживача.

- A. 60 календарних днів
- B. 90 календарних днів**
- C. 10 календарних днів
- D. 30 календарних днів
- E. 20 календарних днів

Пояснення: для паперових рецептів на рецептурних бланках форми № 1 (ф-1) та електронних рецептів на лікарські засоби (крім наркотичних (психотропних) лікарських засобів) — 90 календарних днів.

Строк дії електронного рецепта

Строк дії рецепта з дати його виписування становить:

1) для паперових рецептів на спеціальних рецептурних бланках [форми № 3 \(ф-3\)](#) та електронних рецептів на наркотичні (психотропні) лікарські засоби — **10 календарних днів**;

2) для паперових рецептів на рецептурних бланках [форми № 1 \(ф-1\)](#) та електронних рецептів на лікарські засоби (крім наркотичних (психотропних) лікарських засобів та лікарських засобів, повна вартість яких оплачується за рахунок коштів споживача та/або інших джерел, не заборонених законодавством, крім бюджетних коштів та медичні вироби — **30 календарних днів**;

3) для паперових рецептів на рецептурних бланках форми № 1 (ф-1) та електронних рецептів на лікарські засоби (крім наркотичних (психотропних) лікарських засобів) — **90 календарних днів**.

Датою виписування електронного рецепта є дата накладення лікарем кваліфікованого електронного підпису на електронний рецепт в системі.

Підстава: [наказ МОЗ](#) «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19 липня 2005 року № 360» від 21.07.2023 № 1333.

<https://medplatforma.com.ua/article/1814-elektronniy-retsept>

62. Виробник яких лікарських засобів НЕ повинен керуватися у своїй діяльності вимогами належної виробничої практики?

- A. Екстемпоральних
- B. Анестетиків
- C. Серцево-судинних
- D. Анальгетиків
- E. Місцевоанестезуючих

Пояснення: Екстемпоральні лікарські засоби - лікарські засоби, вироблені (виготовлені) в аптечних умовах за рецептом лікаря для конкретного пацієнта або за замовленням (вимогою) лікувально-профілактичного закладу, та внутрішньоаптечні заготовки. До

екстемпоральних лікарських засобів відносяться також лікарські засоби, вироблені (виготовлені) про запас за часто повторюваними прописами.

Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2020 Лікарські засоби. Належна виробнича практика, затверджена Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 04.05.2020 р. № 1023 установлює положення належної виробничої практики лікарських засобів для людини, включаючи діючі речовини, що використовуються в складі лікарських препаратів. Ця настанова застосовна до виробництва лікарських засобів, що виробляються в Україні для продажу на внутрішньому ринку та з метою експорту, а також до лікарських засобів, що імпортуються в Україну.

63. Який із видів фармацевтичної інформації містить результати фактичної діяльності підприємства за тривалий період (3-5 років і більше) у систематизованому й узагальненому вигляді?

- A. Наукова
- B. Практична
- C. Статистична**
- D. Планова
- E. Довідкова

Пояснення: Стаття 18. Статистична інформація

1. Статистична інформація - документована інформація, що дає кількісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства.

2. Офіційна державна статистична інформація підлягає систематичному оприлюдненню.

3. Держава гарантує суб'єктам інформаційних відносин відкритий доступ до офіційної державної статистичної інформації, за винятком інформації, доступ до якої обмежений згідно із законом.

4. Правовий режим офіційної державної статистичної інформації визначається Законом України "Про офіційну статистику", іншими

законами України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

«Про інформацію» Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. Редакція від 16.07.2020

64. За що відповідає уповноважена особа суб'єкта господарювання, що провадить господарську діяльність із роздрібною торгівлі лікарськими засобами?

- A. Взаємодію з органами місцевого самоврядування
- B. Закупівлю товарно-матеріальних цінностей
- C. Функціонування системи якості**
- D. Облік та збереження майна
- E. Фінансову звітність та облік

Пояснення: Для суб'єктів господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами, - особа, що має документ про вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня за спеціальністю "Фармація, промислова фармація", сертифікат провізора-спеціаліста, виданий закладом післядипломної освіти, або посвідчення про присвоєння (підтвердження) відповідної кваліфікаційної категорії та має стаж роботи за спеціальністю "Фармація, промислова фармація" не менше двох років (крім випадку, передбаченого пунктом 165 цих Ліцензійних умов), на яку суб'єктом господарювання покладено обов'язки щодо функціонування системи якості лікарських засобів під час роздрібною торгівлі.

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF>

65. Яку форму влади демонструє лідер, використовуючи наявні у нього захоплюючі особисті характеристики та властивості, що охоче наслідуються підлеглими, які прагнуть бути такими самими, як він?

- A. Експертна
- B. Заснована на примусі
- C. Заснована на винагороді
- D. Законна
- E. Еталонна**

Пояснення: Еталонна влада - полягає у використанні впливу лідера завдяки наявності у нього привабливості і захоплюючих характеристик (сила особистих якостей, стиль керівництва), які охоче наслідуються підлеглими.

<http://moodle.nati.org.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=5282>

66. Не менше якої величини має бути загальна мінімальна площа аптек, розташованих у селищах що здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами?

- A. 20 м²
- B. 40 м²
- C. 50 м²
- D. 30 м²**
- E. 18 м²

Пояснення:

ЗМІНИ,

що вносяться до пункту 168 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)

Абзаци третій і четвертий викласти в такій редакції:

«для аптек, розташованих у селищах та селищах міського типу, — не менше ніж 30 кв. метрів (площа торговельного залу — не менше ніж 13,5 кв. метра);

для аптек, розташованих у селі, — не менше ніж 18 кв. метрів (площа торговельного залу — не менше ніж 6 кв. метрів, приміщення для зберігання лікарських засобів — не менше ніж 3,6 кв. метра; кімната для персоналу — не менше ніж 2,4 кв. метра).».

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF#Text>

67. Який аналіз провів спеціаліст фармацевтичного підприємства, здійснивши порівняльні дослідження внутрішнього середовища і зовнішніх умов, проаналізувавши сильні та слабкі сторони , можливості та загрози?

- A. ABC
- B. VED
- C. VEN
- D. PEST
- E. SWOT**

Пояснення: SWOT-аналіз – це аналітичний метод, який використовується для оцінювання сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз, пов'язаних із конкуренцією, що впливають на людину або бізнес.

Матриця SWOT-аналізу

Абревіатура SWOT складається зі скорочень слів і означає наступне:

• **S (Strengths)** – сильні сторони. Унікальні характеристики та переваги, які дають можливість виділятися бізнесу на тлі конкурентів. Завдяки їм підприємство може збільшити свій прибуток. Наприклад, досить великий вибір товару, хороший сервіс, більш доступні ціни, сучасне обладнання, лідер галузі.

• **W (Weaknesses)** – слабкі сторони. Недоліки, які не дають належної мірою розвиватися компанії, гальмують зростання її прибутку і роблять більш вразливою по відношенню до конкурентів. Наприклад, недостатня кількість співробітників, зрив термінів доставки, невеликий асортимент, низька якість товару, старе обладнання.

• **O (Opportunities)** – можливості. Компоненти оточення, які можуть поліпшити становище і стан бізнесу за умови їх використання. Наприклад, кваліфіковані співробітники, правильне розміщення виробництва, відсутність сильних конкурентів, спонсорство.

• **T (Threats)** – загрози. Компоненти оточення, через які компанія може якось постраждати, втратити клієнтів або прибуток. Наприклад, велика конкуренція, фінансова криза, нестабільна ситуація в країні, поява сильного конкурента.

<https://wedex.com.ua/blog/swot-analiz-shho-tse-take-ta-prikladi-vikoristannya/>

68. Відпуск лікарських засобів з аптек може здійснюватися за паперовими або електронними рецептами. Скільки лікарських засобів можна виписати в одному електронному рецепті?

- A. Один
- B. Три
- C. Чотири
- D. Два
- E. П'ять

Пояснення: Електронний рецепт можна виписати лише на одне найменування лікарського засобу за міжнародною непатентованою назвою препарату. Це може бути як монопрепарат, так і комбінований лікарський засіб, тобто такий, що включає дві або більше діючі речовини в одній лікарській формі.

Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків. Наказ №360 від 19.07.2005. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>

69. Як можна класифікувати трудову адаптацію, що ґрунтується на пристосуванні до керівника та колег чи колективу і відображає загалом систему стосунків між людьми в процесі спільної праці?

- A. Психофізіологічна
- B. Вторинна
- C. Первинна
- D. Професійна
- E. Соціально-психологічна**

Пояснення: Соціально-психологічна адаптація заключається в освоєнні людиною соціально – психологічних особливостей трудової організації входження у складну в ній систему взаємовідношення, позитивній взаємодії з членами організації.

Соціально-психологічна адаптація полягає в ознайомленні працівника з членами колективу, особливостями міжособистісних стосунків, засвоєнні традицій та цінностей, вимог колективу щодо кожного члена.

Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 «Психологія» - 2-ге вид., перероб. і доп. / укладач О.С. Юрков. – Мукачєво: МДУ, 2018 - 187 с.

70. Який метод амортизації доцільно застосовувати до основних засобів, що в міру їх використання протягом корисного терміну зношуються рівномірно?

A. Зменшення залишкової вартості

B. Кумулятивний

C. Виробничий

D. Прямолінійний

E. Прискореного зменшення залишкової вартості

Пояснення: Прямолінійний метод нарахування амортизації базується на тому, що вартість об'єкта зменшується рівномірно протягом терміну використання об'єктів. За цим методом упродовж усього терміну корисного використання основних засобів амортизаційні відрахування завжди дорівнюють однаковій частині вартості об'єкта, тобто нараховуються і переносяться на собівартість продукції однакові річні суми амортизації. Перевагою цього методу є простота застосування через нарахування і включення до собівартості продукції однієї суми нарахованої амортизації протягом всього терміну корисного використання. Однак, застосування прямолінійного методу нарахування амортизації має і ряд недоліків. По-перше, розмір нарахованої амортизації не залежить від інтенсивності експлуатації обладнання, тому що він пов'язаний лише з терміном корисного використання. З огляду на це його застосування при розрахунку сум амортизації активної частини основних засобів має суттєвий недолік, який усувається при розрахунку амортизації на пасивну частину основних засобів, оскільки інтенсивність використання будівлі майже не впливає на фізичний знос. По-друге, рівномірне нарахування амортизації протягом всього терміну використання не забезпечує швидкого накопичення амортизаційних коштів для відтворення основних засобів. По-третє, застосування прямолінійного методу нарахування амортизації не забезпечує рівномірності витрат на утримання об'єктів основних засобів протягом всього періоду

використання, які складаються із суми нарахованої амортизації і витрат на ремонт.

Згідно з п. 26 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (далі – НП(С)БО 7), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>

71. Який термін дії електронного рецепта, виписаного на рецептурному бланку №3 (ф-3), на наркотичні (психотропні) лікарські засоби?

- A. 20 календарних днів
- B. 30 календарних днів
- C. 60 календарних днів
- D. 10 календарних днів**
- E. 5 календарних днів

Пояснення: Відповідно до «Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення», затверджених наказом МОЗ України від 19.07.2005 року № 360, рецепти на лікарські засоби, виписані на рецептурних бланках форми № 1 (ф-1) – на лікарські засоби (крім наркотичних лікарських засобів) та виробів медичного призначення – дійсні протягом одного місяця з дня виписування, а на спеціальних рецептурних бланках форми № 3 (ф-3) – на наркотичні (психотропні) лікарські засоби – протягом десяти днів з дня виписування. Строк дії електронного рецепта відповідає строку дії рецепта, виписаного на рецептурному бланку форми № 1 (ф-1)/№ 3 (ф-3), від дати накладення кваліфікованого електронного підпису на рецепт в електронній системі охорони здоров'я.

Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні виробу, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання,

*обліку та знищення рецептурних бланків. Наказ №360 від 19.07.2005.-
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>*

72. Яка форма кредитування передбачає можливість видачі й погашення кредиту декількома частинами (траншами) у межах встановленого ліміту та в зручному режимі для ведення бізнесу позичальника?

- A. Лізинг
- B. Овердрафт
- C. Кредитна лінія
- D. Кредит на купівлю транспорту
- E. Строковий кредит**

Пояснення: Що таке строковий кредит?

Цей тип кредиту передбачає, що вся сума кредиту надається одноразово. Погашення такого кредиту відбувається в кінці строку або за визначеним в договорі графіком (щомісячно або щоквартально).

<https://business.dii.gov.ua/knowledge/kredit/so-take-strokovij-kredit>

73. Відповідно до вимог чинного законодавства фінансова звітність підприємства складається з п'яти обов'язкових документів. У якого з них буде відображено довгостроковий кредит аптечного закладу?

- A. Примітках до фінансової звітності
- B. Звіті про рух грошових коштів
- C. Балансі підприємства**
- D. Звіті про фінансові результати
- E. Звіті про власний капітал

Пояснення: Баланс підприємства складається з двох частин: Активу, де представлені господарські засоби, і Пасиву, де згруповані їхні джерела. Основним елементом бухгалтерського Балансу є стаття (активна чи пасивна).

Актив Балансу складається з трьох розділів:

- I. Необоротні активи.
- II. Оборотні активи.
- III. Витрати майбутніх періодів.

Пасив Балансу складається з п'яти розділів:

- I. Власний капітал.
- II. Забезпечення наступних витрат і платежів.
- III. Довгострокові зобов'язання.
- IV. Поточні зобов'язання.
- V. Доходи майбутніх періодів.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

74. Який наслідок чекає на завідувача аптеки через відсутність організаційного механізму управління системою адаптації персоналу або його декларативний характер?

- A. Зниження витрат, необхідних для ведення нового співробітника в справі
- B. Налагоджена система нематеріальної мотивації
- C. Прийняття новим співробітником своєї соціальної ролі у колективі
- D. Визнання і сприйняття новим співробітником норм і цінностей колективу

E. Високий рівень плинності кадрів, швидке звільнення нових співробітників

Пояснення: Адаптація - це взаємне пристосування працівника і умов організації, що базується на поступовому освоєнні нових професійних, соціальних та організаційних умов праці. Процес трудової адаптації працівника та організації буде більш успішним, коли норми і цінності колективу стануть нормами і цінностями окремого працівника і чим швидше він прийме і визначить свою соціальну роль у колективі.

Виділяють два напрямки адаптації: - первинний, тобто пристосування молодих співробітників, які не мають досвіду професійної роботи (випускники середніх та вищих навчальних закладів); - вторинний, тобто пристосування працівників при переході на нові робочі місця, посади, об'єкти. В умовах ринку зростає роль вторинної адаптації. Виробничу адаптацію, як складне явище, доцільно розглядати з різних позицій, виділяючи психофізіологічну, професійну, соціально-психологічну та організаційну її сторони. Кожна із них має свій об'єкт, свої цільові завдання, показники ефективності.

Психофізіологічна адаптація - пристосування людини до нових фізичних і психологічних навантажень, фізіологічних умов праці. Об'єктом психофізіологічної адаптації є умови праці, які визначаються як комплекс факторів виробничого середовища, що суттєво впливають на самопочуття, настрій, працездатність працівника, а при тривалій їх дії - на стан здоров'я, що виражаються динамікою захворювань, травматизму та втомою.

Професійна адаптація - повне і успішне оволодіння новою професією, тобто звикання, пристосування до змісту й характеру праці, її умов і організації. Міра відповідності суб'єктивних і об'єктивних моментів професійної адаптації значною мірою визначається тим, як робоче місце відповідає соціально-професійній орієнтації працівника.

Соціально-психологічна адаптація - це пристосування людини до виробничої діяльності, до нового колективу, його традицій і неписаних норм, до стилю роботи керівників. Вона ніби включає працівника в колектив як рівноправного, якого прийняли всі його члени.

У вирішенні кадрових проблем в організації важливе значення мають всі різновиди виробничої адаптації. Так, при формуванні колективу потрібно враховувати, що плинність кадрів або їх закріплення у більшості випадків залежить від результатів адаптації.

Успішність адаптації залежить від цілого ряду умов, головними із яких є:

- якісний рівень роботи з питань профорієнтації потенційних працівників;
- об'єктивність лілової оцінки персоналу (як при відборі, так і в процесі трудової адаптації);
- престиж і привабливість професії, роботи за спеціальністю в цій організації;
- особливості організації праці, які б реалізували мотиваційні настанови працівника;
- гнучкість системи навчання персоналу на підприємстві;
- особливості соціально-психологічного клімату, що склався в колективі;
- особисті якості працівника, який проходить адаптацію, пов'язані з його віком, сімейним становищем, характером.

Ключовою умовою успішного проведення адаптації є розробка організаційного механізму управління цим процесом. Відсутність такого механізму для вітчизняних організацій є однією з основних причин декларативності управління адаптацією і плакатним проголошенням її необхідності.

Режим

доступу:

https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/290009/mod_resource/content/3/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B0%204.PDF

75. На сайті якої державної установи фармацевт має заповнити карту повідомлення про побічні реакції та/або відсутність ефективності лікарських засобів при їх медичному застосуванні у разі виникнення такої ситуації з пацієнтом?

- A. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками
- B. Міністерство охорони здоров'я України
- C. Департамент охорони здоров'я в області

Д. ДП «Державне експертний центр МОЗ України»

Е. ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів»

Пояснення: Карта-повідомлення про побічну реакцію лікарського засобу, вакцини, туберкуліну, та/або відсутності ефективності лікарського засобу, та/або несприятливу подію після імунізації/туберкулінодіагностики - форма, за якою лікарі, провізори, фельдшери, акушери, фармацевти, медичні сестри усіх закладів охорони здоров'я незалежно від форм власності повідомляють про будь-які випадки побічних реакцій лікарських засобів, вакцини, туберкуліну, відсутності ефективності лікарських засобів та несприятливих подій після імунізації/туберкулінодіагностики.

Фармаконагляд здійснює державне підприємство «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України» (далі - Центр) відповідно до вимог законодавства.

Наказ МОЗ України «Про затвердження Порядку здійснення фармаконагляду» від 27.06.2006 р. №898. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-07#Text>

76. Залежно від змісту господарських операцій у фармації використовують різні види цін. Як називаються ціни, рівень яких штучно занижений порівняно з цінами за звичайними комерційними операціями?

- А. Регульовані
- В. Монопольні
- С. Договірні
- Д. Демпінгові**
- Е. Фіксовані

Пояснення: Демпінг – це метод недобросовісної конкуренції, за якого продаж товарів чи послуг на внутрішньому чи зовнішньому ринку здійснюється за навмисно заниженими цінами за умови, що ця ціна не обумовлена реальним зниженням витрат на виробництво цих товарів чи

послуг. Демпінг цін часто порушує правила справедливої конкуренції та переслідується згідно із законом.

Демпінг ціни – це штучно занижені ціни, які використовуються для стратегії конкурентної боротьби, яка полягає у зниженні ціни на продукт чи послугу з метою залучення споживача та збільшення продажів. Демпінг ціни часто використовують новачки на ринку чи компанії, які планують масштабувати ринок збуту за рахунок недобросовісної конкуренції.

Рижмань Д.І. та ін., с.30-32 Закон України «Про ціни та ціноутворення»

77. Який показник визначає загальну кількість представлених лікарських засобів в асортименті аптеки?

А. Глибина

В. Ширина

С. Насиченість

Д. Гармонійність

Е. Зіставленість

Пояснення: Асортиментна група - сукупність асортиментних позицій препарату або ВМП певного функціонального призначення.

Асортимент товарів характеризується наступними показниками:

- Ширина (визначає кількість пропонованих асортиментних груп). Для ЛЗ - це кількість фармакотерапевтичних груп;

- Глибина (відображає кількість позицій у кожній асортиментній групі)

- Насиченість (визначається загальною кількістю, запропонованих ЛЗ)

- Гармонійність (сумісність) відображає, наскільки тісно пов'язані між собою окремі асортиментні групи, з точки зору спільності кінцевого використання, канали розподілу, діапазон цін, груп споживачів і т.д.

Фармацевтична енциклопедія. – Режим доступу:
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2889/asortiment-tovariv>

78. Згідно із законом України «Про лікарські засоби» в Україні лікарські засоби (ЛЗ) допускаються до застосування після їхньої державної реєстрації. Укажіть ЛЗ, які не підлягають державній реєстрації відповідно до цього Закону.

- A. Промислово виготовлені в Україні для експортування
- B. Увезені в Україну імпортні ЛЗ для реалізації на вітчизняному ринку
- C. Промислово виготовлені в Україні для лікування орфанних захворювань

D. Виготовлені в аптеці на замовлення лікувально-профілактичного закладу

- E. Промислово виготовлені в Україні для лікування онкологічних хворих

Пояснення: Не підлягають державній реєстрації за процедурою визначеною цією статтею:

лікарські засоби, які виготовляються в аптеках за рецептами лікарів (магістральними прописами), лікарські засоби, які виготовляються на замовлення лікувально-профілактичних закладів (офіційними прописами) та прописами затвердженими спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я або уповноважений ним орган з дозволених до застосування діючих та допоміжних речовин. Фундаментальною ознакою цих засобів є несерійне виготовлення та доведений обмежений термін придатності. Порядок дозволу до застосування цих лікарських засобів визначає спеціально уповноважений орган виконавчої влади в галузі охорони здоров'я або уповноважений ним орган.

Про лікарські засоби: Закон України від 4 квітня 1996 року № 123/96 ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

79. Який економічний показник дозволяє оцінити ефективність торгово-фінансової та виробничої діяльності аптеки?

- A. Рентабельність
- B. Сальдо
- C. Інкрементальний показник
- D. Торговельні накладення
- E. Товарообіговість

Пояснення: Рентабельність - це інтегральний показник, що відображає ефективність роботи підприємства, що націлене на отримання прибутку у короткостроковій перспективі і який вказує на якість управлінських рішень, що стосуються фінансової, операційної та інвестиційної діяльності підприємства. У такому визначенні підкреслено у яких випадках рентабельність є дійсно критерієм економічної ефективності діяльності підприємства, а також враховано, що різні показники рентабельності можуть свідчити про ефективність різних ділянок роботи менеджменту.

Джерело: Кобилецький В. Р., Рентабельність. Сутність та показники / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://analizua.com/metodyka-rozrakhunku-2/229-rentabelnist>

80. Які вимоги висуваються до спеціалістів, що не працювали понад п'ять років за зазначеною у дипломі, сертифікаті (посвідченні) спеціальністю, для отримання допуску до провадження діяльності з виробництва (виготовлення) лікарських засобів в умовах аптеки, роздрібною торгівлі лікарськими засобами?

- A. Участь у конференціях за напрямом професійної діяльності
- B. Публікація статей у наукових журналах
- C. Відвідування заходів безперервного розвитку (майстер-класів)

Д. Проходження перепідготовки на циклах спеціалізації зі спеціальності

Е. Проходження перепідготовки на циклах тематичного удосконалення

Пояснення: Спеціалісти, які не працюють понад 5 років за зазначеною в дипломі, сертифікаті (посвідченні) спеціальністю, допускаються до провадження діяльності з екстемпорального виготовлення та роздрібної торгівлі ліками тільки після проходження перепідготовки.

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF#Text>

81. У який період кожного місяця аптечний заклад обліковує в паперовій формі паперовий рецепт у разі відпуску лікарського засобу або медичного виробу, який підлягає реімбурсації, та включає його до зведеного звіту, що подається до Національної служби здоров'я України?

А. До 20 числа

В. 01 та 14 числа

С. На 15 число

Д. На 01 число

Е. 30 або 31 числа

Пояснення: При відпуску лікарського закладу, який підлягає реімбурсації, за паперовим рецептом аптечний заклад обліковує його у паперовій формі та включає до зведеного звіту, який подається до Національної служби здоров'я України 1-го та 14-го числа кожного місяця.

Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби, виробів медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх

структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень: Наказ МОЗ України № 360 від 19.07.2005 із змінами 2023 року [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>

82. Укажіть регулюючий орган, якому ліцензіат подає повідомлення про маршрут мобільного аптечного пункту.

A. Правоохоронні органи

B. Кабінет Міністрів України

C. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками

D. Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів»

E. Державний експертний центр МОЗ України

Пояснення: На підставі повідомлення (інформування) Держлікслужбою про відкриття в населеному пункті, розташованому в сільській місцевості, аптеки та/або аптечного пункту ліцензіат, який провадить на території цього населеного пункту господарську діяльність з роздрібною торгівлю лікарськими засобами через мобільний аптечний пункт, зобов'язаний подати Держлікслужбі та органу місцевого самоврядування повідомлення про зміну маршруту мобільного аптечного пункту або закриття маршруту протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення від органу ліцензування.”.

Про затвердження порядку встановлення заборони (тимчасової заборони), та поновлення обігу лікарських засобів на території України: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 22.11.2011 № 809. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/809-2023-%D0%BF#Text>

83. Які дії заборонені для підтримання ліцензіатом відповідності санітарного стану приміщень та устаткування аптеки вимогам санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів?

- A. Застосуванням мийних засобів
- B. Використання окремого інвентаря
- C. Дезінфекція
- D. Дератизація

E. Сухе прибирання

Пояснення: Приміщення аптечних закладів підлягають вологому прибиранню із застосуванням мийних і дезінфекційних засобів. Сухе прибирання категорично забороняється.

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF>

84. Маркетингові дослідження, які проводила аптечна мережа, показали, що попит на певну групу лікарських засобів не змінився, незважаючи на суттєве зростання вартості товару. Про який вид попиту йдеться?

- A. Позитивний
- B. Абсолютно нееластичний
- C. Еластичний
- D. Нееластичний**
- E. Абсолютно еластичний

Пояснення: Попит на товар вважається нееластичним, коли навіть суттєві зміни ціни спричиняють незначні зміни обсягів продажу.

Найкращою стратегією ціноутворення для таких товарів є підвищення ціни для утримання звичних рівнів продажу та максимізації прибутку.

Режим доступу: <https://pricer24.com/uk/blog/czinova-elastychnist/>

85. Який із факторів знижує рівень зацікавленості фахівця в активізації власних зусиль та прояву ініціативності для досягнення мети діяльності організації?

A. Збіг цілей фахівця та організації

B. Невизнання досягнутих успіхів

C. Розширення кола повноважень

D. Корпоративна система професійного розвитку

E. Чітко визначені ключові показники ефективності діяльності

Пояснення: Відношення до праці не може бути позитивним, негативним і індивідуальним (байдужим, нейтральним). Воно впливає на розвиток продуктивних сил і всю систему виробничих відносин суспільства. Сутність відношення до праці полягає в реалізації того або іншого трудового потенціалу працівника під впливом усвідомлених потреб і зацікавленості, що сформувалася. Якщо мотивацію розглядати, як процес впливу на людину факторів – мотиваторів, то теоретично її можна розділити на 6 послідовних етапів. Саме така кількість етапів – це умовність: на практиці не завжди зберігається чітка їхня послідовність і чіткий поділ процесів мотивації. Тому для встановлення логіки, «технології» процесу мотивації доцільно розглянути відособлені етапи:

На першому етапі відбувається виникнення потреби. Вона з'являється як відчуття людиною недостатності чого-небудь. Ця нестача дає про себе знати і «вимагає» свого задоволення.

Другий етап – це пошук способів задоволення потреби. Задоволення потреби жадає від людини визначеної реакції. Люди порізно можуть домагатися задоволення потреби: задовольняти, стримувати, не побороти.

Але в більшості випадків виникає необхідність щось зробити, здійснити, виконати визначені дії.

На третьому етапі відбувається визначення цілей, напрямків дій. Людина визначає, що їй потрібно конкретно одержати і зробити для задоволення потреби. На цій стадії здійснюється узгодження чотирьох моментів: • що я буду мати після задоволення потреби; • що я можу зробити, щоб одержати те, чого хочу; • наскільки досягне те, чого я хочу; • наскільки те, що я можу реально одержати, задовольнить потребу.

Четвертий етап пов'язаний з виконанням конкретних дій. Людина докладает зусиль для того, щоб досягти поставлених цілей.

На п'ятому етапі одержуються винагороди за виконання дій. Людина докладает визначені зусилля і одержує те, що може задовольнити потребу або те, що він може обміняти на бажаний об'єкт (предмет, послугу, цінність). На цій стадії з'ясовується, наскільки здійснене людиною збігається з очікуваним результатом. У залежності від цього здійснюється ослаблення, скорочення або посилення мотивації.

На шостому етапі відбувається задоволення потреби. У залежності від рівня задоволення потреби, величини винагороди і її адекватності прикладеним зусиллям, людина припиняє діяльність до виникнення нової потреби або продовжує пошук шляхів для задоволення існуючої потреби.

Самоменеджмент. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент», ОП «Менеджмент організацій і адміністрування», / Укладач: З.М. Шильнікова; ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. 224 с.

86. На яких територіях заборонено провадити господарську діяльність із реалізації лікарських засобів через мобільні аптечні пункти?

А. У сільській місцевості у разі відсутності аптеки

В. У межах територій, на яких уведено надзвичайний стан, на період надзвичайного стану

С. В обласних центрах та містах на території України з кількістю населення понад 100 тисяч осіб

Д. У сільській місцевості у разі відсутності аптечного пункту

Е. У межах територій, де ведуться активні бойові дії, за переліком, затвердженим Мінреінтеграції

Пояснення: Ліцензіати, які провадять господарську діяльність з роздрібної торгівлі лікарськими засобами, мають право здійснювати торгівлю лікарськими засобами через мобільні аптечні пункти виключно:

у сільській місцевості в разі відсутності аптеки та/або аптечного пункту;

у межах територій, на яких введено надзвичайний стан, на період надзвичайного стану;

у межах територій, на яких ведуться активні бойові дії, які включені до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, на період воєнного стану та дванадцяти місяців після його припинення чи скасування.

Реалізація лікарських засобів через мобільні аптечні пункти дозволена лише за відсутності в населеному пункті, розташованому в сільській місцевості, аптеки та/або аптечного пункту.

Про затвердження порядку встановлення заборони (тимчасової заборони), та поновлення обігу лікарських засобів на території України: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 22.11.2011 № 809. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/809-2023-%D0%BF#Text>

87. При якому захворюванні лікар має право виписати рецепт на безоплатний або пільговий відпуск лікарських засобів пацієнту незалежно від основного захворювання?

- A. Розсіяному склерозі
- B. Церебральному паралічі
- C. Туберкульозі
- D. COVID-19
- E. СНІДу та ВІЛ-інфекції**

Пояснення: Хворі на СНІД та ВІЧ-інфіковані незалежно від основного захворювання мають право на безоплатний відпуск лікарських засобів за наявності в них будь-яких інших захворювань.

Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань: Постанова КМУ від 17 серпня 1998 року №1303 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1303-98-%D0%BF#Text>

88. Обсяг реалізації лікарського засобу «Анальгін таб. №10» падає, прибуток знижується, товар продається зі збитком. У якій фазі життєвого циклу перебуває товар?

- A. Насичення
- B. Розвитку та випробувань
- C. Зростання
- D. Зрілості
- E. Спадання**

Пояснення: Згідно з матрицею «Бостон консалтинг групи», «Собаки» — товари з обмеженим обсягом збуту на зрілому або ринку, що скорочується. Для них характерні значні витрати та невеликі можливості зростання. Компанія, що виробляє такий товар, може спробувати вийти на спеціалізований ринок або поступово усунути з ринку.

Єренко О. К. *Управління та економіка фармації : навчальний посібник до практичних занять для фармацевтів-інтернів спеціальності «Фармація» Ч II / О. К. Єренко, І. В. Бушуєва, Т. В. Хортецька, Л. А. -Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. – 136 с.*

89. Укажіть перелік лікарських засобів, які відпускаються без рецепта для симптоматичного лікування болю в горлі.

A. Сульфатіазол, Сульфаніламід, Хлорамфен

B. Амбазон, Гексетидин, Декаметоксин

C. Ксилометазолін, Оксиметазолін, Трамазолін

D. Амброксол, Бромгексин, Карбоцистеїн

E. Ацетилсаліцилова кислота, Парацетамол, Метамізол натрію

Пояснення: Перелік безрецептурних лікарських засобів для симптоматичного лікування болю в горлі

5.1. Прості антисептичні засоби

5.1.1. Амбазон*

5.1.2. Ацетиламінонітропропоксибензен*

5.1.3. Гексетидин

5.1.4. Граміцидин С*

5.1.5. Декаметоксин

5.1.6. Фенол

5.1.7. Флурбіпрофен

5.1.8. Холіну саліцилат

5.1.9. Цетилпіридин*

* - лікарський засіб відсутній в Державному Форумі п'ятого випуску.

Про затвердження протоколів фармацевта [Електронний ресурс] : Наказ № 7 від 05.01.2022 р. - Режим доступу: <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-05012022--7-pro-zatverdzhennja-protokoliv-farmacevta>

90. Залежно від того, яка організація приймає стандарти, вони поділяються на міжнародні, регіональні та національні. Дайте визначення поняттю «національний стандарт».

A. Стандарт, прийнятий національним органом стандартизації та доступний для широкого кола користувачів

B. Документ, що встановлює правила, настанови чи характеристики щодо діяльності або її результатів

C. Документ, що містить систематизований звіт або перелік будь-яких об'єктів і дає змогу віднайти об'єкт за новим позначенням

D. Регіональний стандарт, прийнятий європейською організацією зі стандартизації

E. Стандарт, прийнятий міжнародною організацією зі стандартизації та доступний для широкого кола користувачів

Пояснення: Національна стандартизація — стандартизація, що проводиться на рівні однієї країни. Національні стандарти України — стандарти, прийняті національним органом стандартизації України, функції якого за станом на січень 2019 року виконує державне підприємство “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” (ДП “УкрНДНЦ”).

[Закон України "Про стандартизацію"](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>

91. Який вид контролю здійснює уповноважена особа аптеки під час надходження лікарських засобів від постачальника?

A. Хімічний

B. Опитувальний

C. Візуальний

D. Контроль при відпуску

E. Фізичний

Пояснення: Вхідний контроль якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі здійснюється за допомогою візуальних методів уповноваженими особами суб'єктів господарської діяльності, які мають ліцензії на право оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Про порядок контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі: Наказ МОЗ України 29 вересня 2014 року № 677 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14#Text>

92. Яку форму документації мають використати фармацевти, асистенти фармацевта усіх закладів охорони здоров'я незалежно від форм власності для повідомлення про будь-які випадки побічних реакцій лікарських засобів, вакцини, туберкуліну, відсутності ефективності лікарських засобів та несприятливих подій після імунізації/туберкулінодіагностики?

A. Карту-повідомлення

B. Ф-3

C. Касовий ордер

D. Ф-1

E. Бланк-замовлення

Пояснення: Карта-повідомлення про побічну реакцію лікарського засобу, вакцини, туберкуліну, та/або відсутність ефективності лікарського засобу, та/або несприятливу подію після імунізації/туберкулінодіагностики – форма, за якою лікарі, фельдшери, акушери, фармацевти, медичні сестри усіх закладів охорони здоров'я незалежно від форм власності повідомляють про будь-які випадки побічних реакцій лікарських засобів, вакцини, туберкуліну, відсутності ефективності лікарських засобів та несприятливих подій після імунізації/туберкулінодіагностики.

Режим доступу: <https://www.dec.gov.ua/materials/medichnim-ta-farmaczevtichnim-praczivnikam/?role=applicant>

93. Який центральний орган виконавчої влади реалізує державну політику у сфері контролю якості та безпеки лікарських засобів?

A. Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів

B. Міністерство охорони здоров'я України

C. Державний експертний центр

D. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками

E. Всесвітня організація охорони здоров'я

Пояснення: Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони здоров'я, який реалізує державну політику у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів, у тому числі медичних імунобіологічних препаратів (далі - лікарські засоби), медичної техніки і виробів медичного призначення (далі - медичні вироби), та обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, донорства крові та компонентів крові, функціонування системи крові.

Про затвердження положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 647. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF#Text>

94. Протягом скількох робочих днів ліцензіат, у разі ліквідації місця провадження господарської діяльності, зобов'язаний подати до органу ліцензування відповідну заяву щодо ліквідації місця провадження господарської діяльності?

A. 15

B. 10

C. 30

D. 60

E. 20

Пояснення: У разі ліквідації (припинення) ліцензіатом місця провадження господарської діяльності, за яким провадилася діяльність з виробництва (виготовлення) лікарських засобів в умовах аптеки, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами згідно з отриманою ліцензією, такий ліцензіат зобов'язаний протягом десяти робочих днів з дня ліквідації такого місця провадження господарської діяльності подати до органу ліцензування заяву, яка оформлюється за формою згідно з додатком 15.

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF>

95. Для осіб із якого віку підкреслюється слово «дорослий» у випадку виписування паперового рецепта на бланку форми №1(ф-1)?

A. 16 років

B. 14 років

C. 18 років

D. 21 років

E. 25 років

Пояснення: у графі «Рецепт № _____» зазначається номер паперового рецепта друкарським способом та підкреслюється слово «дорослий» у випадку виписування рецепта особі віком від 18 років, або «дитячий» у випадку виписування рецепта особі віком до 18 років.

Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби, виробів медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх

структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень: Наказ МОЗ України № 360 від 19.07.2005 із змінами [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>

96. До закладу охорони здоров'я(ЗОЗ) надійшли замовлені лікарські засоби. У який термін і де немає бути здійснений вхідний контроль якості цих лікарських засобів?

A. До кінця цього ж робочого дня в лабораторії, уповноваженій Держлікслужбою

B. Протягом не більше 3-х діб з моменту їх моменту їх отримання в місці приймання товару

C. Не пізніше наступного дня з дати отримання лікарських засобів у місці їх приймання

D. У 10-денний термін із дати отримання лікарських засобів у лабораторії ЗОЗ

E. Як тільки це зможуть зробити представники територіальної Держлікслужби в їх лабораторії

Пояснення: Головними обов'язками уповноваженої особи ЗОЗ є:

1) проведення візуального контролю одержаних лікарських засобів, який включає перевірку:

стану тари;

групової, первинної, вторинної (за її наявності) упаковки;

маркування;

наявності інструкції для медичного застосування лікарського засобу;

зовнішнього вигляду, у тому числі цілісності, однорідності, наявності пошкоджень лікарських засобів;

строку придатності лікарських засобів.

За потреби, якщо виникла підозра щодо якості, лікарські засоби перевіряються з розкриттям упаковок стосовно розмірів, форми, кольору, однорідності, кількості одиниць в упаковці, наявності забруднень;

2) відбір зразків сумнівних лікарських засобів та направлення їх до територіального органу Держлікслужби для проведення лабораторних досліджень якості лікарських засобів у разі виникнення сумніву щодо якості лікарських засобів під час здійснення візуального контролю. На час проведення таких досліджень до остаточного вирішення питання про їх якість серії сумнівних лікарських засобів перебувають у спеціально відведеній, чітко визначеній, промаркованій карантинній зоні (приміщенні), окремо від іншої продукції, з позначенням «Карантин» із зазначенням причин вилучення з обігу та дати переміщення;

3) проведення вхідного контролю якості, який здійснюється не пізніше наступного дня з дати отримання лікарських засобів у місці приймання продукції.

Про затвердження правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16.12.2003 № 584 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0275-04#Text>

97. Завідувач аптеки має намір провести робочу нараду щодо зменшення впливу ризиків фармацевтичного ринку на діяльність закладу. Який метод він використає для підготовки та реалізації мети наради, дати й часу, місця проведення, складу учасників, шляхів досягнення мети та можливих альтернатив, ступеня досяжності мети та дати реалізації конкретних кроків?

- A. SWOT
- B. PEST
- C. VEN
- D. SMART**
- E. ABC

Пояснення: Метод SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound) ідеально підходить для планування наради, оскільки він дозволяє чітко визначити:

- *S (Specific - Конкретна): Мета наради (зменшення впливу ризиків).*
- *M (Measurable - Вимірювана): Ступінь досяжності мети (наприклад, визначення конкретних показників зменшення ризиків).*
- *A (Achievable - Досяжна): Шляхи досягнення мети та можливі альтернативи (розробка стратегій зменшення ризиків).*
- *R (Relevant - Актуальна): Актуальність теми для діяльності закладу.*
- *T (Time-bound - Обмежена в часі): Дата і час проведення, дата реалізації конкретних кроків.*

<https://worksection.com/ua/blog/smart-goals.html>

98. Двовимірний штрих-код контрольного (ідентифікаційного) знака – це унікальний ідентифікатор, що дає можливість перевірити автентичність та ідентифікувати індивідуальну упаковку лікарського засобу. Що дає змогу ідентифікувати унікальний ідентифікатор?

A. Код лікарського засобу, серійний номер упаковки, номер серії, дату закінчення строку придатності

B. Адресу потужностей виробництва, інформацію про власника реєстраційного посвідчення

C. Дату виробництва, назву препарату, форму випуску, дозування, фармакологічну дію, показання та протипоказання

D. Номер і дату видачі незалежною лабораторією сертифіката якості серії лікарського засобу

E. Показання, протипоказання, особливості застосування, можливі небажані (побічні) реакції

Пояснення: Унікальний ідентифікатор повинен містити елементи даних, які дають змогу ідентифікувати:

1) код лікарського засобу;

2) серійний номер упаковки;

3) номер виробничої серії лікарського засобу, присвоєний виробником;

4) дату закінчення строку придатності.

Постанова КМУ № 1121 від 26.09.2024 р. «Деякі питання безпеки та верифікації лікарських засобів» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1121-2024-%D0%BF#Text>

99. Які з нижченаведених документів аптечний заклад зобов'язаний зберігати протягом усього терміну дії своєї ліцензії?

A. Задокументовані свідчення виявлення фальсифікованих лікарських засобів

B. Задокументовані скарги замовників, що надійшли офіційними шляхами

C. Затверджені списки всіх номенклатурних позицій, що були в роботі за час дії ліцензії

D. Технічні паспорти наявних вимірювальних приладів і апаратів, що є в аптечному закладі

E. Сертифікати якості серій усіх лікарських засобів, що були реалізовані за час дії ліцензії

Пояснення: Суб'єкт господарювання зобов'язаний зберігати сертифікати якості виробника (копії у паперовій чи електронній формі на електронних носіях) на серії лікарських засобів, реалізованих або безоплатно поставлених суб'єктом господарювання, протягом одного року після закінчення терміну придатності серії лікарського засобу або щонайменше п'ять років (залежно від того, який термін довший).

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF#Text>

100. Фармацевтична компанія вперше випустила на ринок противірусний лікарський засіб, який пройшов доклінічні та клінічні дослідження і має правовий захист патентом. Який це препарат?

А. Контрафактний

В. Брендний

С. Субстандартний

Д. Генерик

Е. Оригінальний

*Пояснення: **ОРИГІНАЛЬНИЙ (ІННОВАЦІЙНИЙ) ЛІКАРСЬКИЙ ПРЕПАРАТ** (лат. *originalis* — первісний, початковий, тобто справжній, автентичний) — вперше введений на фармацевтичний ринок ЛП, що містить новий синтезований чи отриманий іншим способом АФІ і пройшов повний цикл доклінічних та клінічних досліджень, дозволений до медичного застосування та захищений патентом на певний строк.*

Фармацевтична енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pharmencyclopedia.com.ua>

101. Фармацевтичне підприємство випустило лікарський засіб, який активно реалізується на ринку і дає йому істотні прибутки, не потребує значних інвестицій, технологія виробництва налагоджена, витрати виробництва та збуту мінімальні. До якої групи товарів за матрицею Бостонської консалтингової групи належить цей лікарський засіб?

А. Зірки

В. Дійні корови

С. Собаки

Д. Знаки запитання

Е. Важкі діти

Пояснення: Висока частка на ринку, але низький темп зростання обсягу продажів. «Дійних корів» необхідно берегти і максимально контролювати. Їх привабливість пояснюється тим, що вони не вимагають додаткових інвестицій і самі при цьому забезпечують хороший грошовий прибуток. Кошти від продажів можна спрямовувати на розвиток «Важких дітей» та на підтримку «Зірок».

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%>

102. Усі роботи, що можуть вплинути на якість лікарських засобів або якість діяльності дистриб'ютора лікарських засобів, мають бути описані в затверджених уповноваженою особою документах. Як називаються такі документи?

- A. Положення про структурні підрозділи організації
- B. Протоколи реалізації лікарських засобів
- C. Посадові інструкції працівників
- D. Інструкції з техніки безпеки, санітарії та гігієни персоналу
- E. Стандартні операційні процедури**

Пояснення: У фармацевтичній галузі, особливо при дотриманні Належної дистриб'юторської практики (GDP), Стандартні операційні процедури (СОП) є надзвичайно важливими. Це детальні, письмові інструкції, які описують, як виконувати рутинні операції. Їхня мета — забезпечити, щоб усі завдання, які впливають на якість фармацевтичних продуктів або діяльність дистриб'ютора, виконувалися послідовно та правильно, мінімізуючи ризики та забезпечуючи відповідність регуляторним вимогам.

У стандартних робочих методиках (СРМ)/стандартних операційних процедур (СОП): повинні бути описані будь-які роботи, що можуть вплинути на якість ЛЗ або дистриб'юторської діяльності: отримання і перевірка поставок; зберігання ЛЗ; очищення й обслуговування приміщень; реєстрація умов зберігання ЛЗ; ведення і зберігання протоколів; повернення ЛЗ; плани відкликання ЛЗ; утилізація та знищення ЛЗ тощо.

Фармацевтична енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pharmencyclopedia.com.ua>

103. В аптечних умовах імунобіологічні препарати прийнято зберігати окремо за назвами, серіями, з урахуванням терміну їх придатності за температури, зазначеної в інструкціях. Із якою періодичністю піддають візуальному контролю імунобіологічні препарати?

A. Не рідше одного разу на місяць

B. Не рідше двох разів на місяць

C. Не рідше одного разу в квартал

D. Не рідше двох разів у квартал

E. Не рідше одного разу на рік

Пояснення: Відповідно до нормативних вимог до зберігання імунобіологічних препаратів в аптечних умовах, візуальний контроль (перевірка упаковки, умови зберігання, термін придатності тощо) триває не рідше одного разу на місяць для забезпечення їх якості та безпеки. В процесі зберігання слід проводити суцільний візуальний огляд за станом тари, зовнішніми змінами лікарських засобів та виробів медичного призначення не рідше одного разу в місяць.

Про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення: Наказ МОЗ України № 44 від 16.03.1993 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ373>

104. Фармацевтична фірма вивчає новий ринок, при чому застосовує щомісячне регулярне вивчення думок великої кількості респондентів. Який метод маркетингового дослідження поведінки споживачів лікарських засобів був використаний?

A. Делфі

B. VEN-аналіз

C. Інтерв'ю

D. SWOT-аналіз

E. Омнібус

Пояснення: Омнібус — це метод маркетингового дослідження, який передбачає регулярне опитування великої кількості респондентів з наданням інформації про їхні думки, поведінку чи уподобання. Цей метод часто використовується для вивчення ринків, зокрема у фармацевтичній галузі, сприяє вашій здатності охоплювати широку аудиторію та надавати

актуальні дані.

<https://www.sapiens.com.ua/ua/omnibus>

105. Після виходу лікарського препарату на фармацевтичний ринок виробник проводить постмаркетингові контрольні клінічні дослідження з метою отримання додаткової інформації про безпеку, ефективність та оптимальне застосування препарату. Про яку фазу клінічних випробувань йде мова?

- A. II фаза
- B. V фаза
- C. IV фаза**
- D. III фаза
- E. I фаза

Пояснення: Фаза IV

Ця фаза також відома як післямаркетингове спостереження, або неофіційно як підтверджувальне дослідження. Фаза IV включає нагляд за безпекою (фармаконагляд) та постійну технічну підтримку лікарського засобу після отримання дозволу на продаж (наприклад, після затвердження згідно з програмою прискореного затвердження FDA). Проведення цієї фази можуть вимагати регулюючі органи, або вона може проводитись компанією-спонсором з метою підвищення конкурентоспроможності (пошуку нового ринку), або інших причин (наприклад, до цього не проводилось вивчення взаємодії з іншими лікарськими засобами або для певних груп населення, таких як вагітні жінки). Нагляд за безпекою призначений для виявлення будь-яких рідкісних або довгострокових побічних ефектів у значно більшій популяції впродовж тривалого періоду часу, ніж це було можливо під час фаз I-III. Побічні ефекти, виявлені у фазі IV, можуть призвести до того, що лікарський засіб виводять з ринку або обмежують певними показанням. Мінімальний термін, обов'язковий для фази IV, - 2 роки.

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B7%D0%B8_%D0%BA%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%

B3%D0%BE_%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F

106. Інтерн проводить огляд наукових статей, публікацій та інших джерел інформації, опублікованих у різний час різними авторами щодо лікування алергічного риніту для отримання сумарних статистичних показників результатів цих досліджень. Який кількісний систематичний огляд проводить інтерн?

A. Експеримент

B. Метааналіз

C. Витрати-ефективність

D. Спостереження

E. Витрати-вигода

Пояснення: МЕТААНАЛІЗ — науковий метод узагальнення (інтеграції) кількісних результатів однорідних досліджень, проведених у різний час різними авторами однієї й тієї ж медичної технології з метою одержання сумарних статистичних показників цих досліджень (напр. показників ефективності та/або безпеки ЛП). Це особлива форма статистичного аналізу, в процесі якого об'єднуються результати багатьох клінічних, фармакоепідеміологічних досліджень, що присвячені одному й тому ж питанню. Такий підхід забезпечує значно більшу статистичну потужність, ніж в окремому дослідженні, зниження ймовірності випадкових і систематичних помилок і, як наслідок, — суттєво підвищує об'єктивність та достовірність отриманих результатів.

Фармацевтична енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pharmencyclopedia.com.ua>

107. У зв'язку зі зниженням попиту на товар, маркетингова служба фармацевтичного підприємства розробила проєкт, метою якого є забезпечення товару ринкової новизни. Як називається такий вид маркетингу?

A. Креативний маркетинг

В. Демаркетинг

С. Ремаркетинг

Д. Синхромаркетинг

Е. Стимулюючий маркетинг

Пояснення: Ремаркетинг застосовується у випадку, коли попит на товар або послугу знижується. Його метою є відновлення попиту, часто шляхом надання товару ринкової новизни (модифікація, покращення, зміна позиціонування) або пошуку нових ринків збуту.

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Управління та економіка фармації : навчальний посібник для семінарів фармацевтів-інтернів спеціальності «Фармація». Ч. 1. / О. К. Єренко, Т. В. Хортецька, І. В. Бушуєва. - Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. – 121 с.

2. Управління та економіка фармації : навчальний посібник до семінарів фармацевтів-інтернів спеціальності «Фармація». Ч. 2. / О. К. Єренко, Т. В. Хортецька, І. В. Бушуєва. - Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. – 123 с.

3. Управління та економіка фармації : навчальний посібник до практичних занять для фармацевтів-інтернів спеціальності «Фармація» Ч I / О. К. Єренко, І. В. Бушуєва, Т. В. Хортецька, Л. А. Фуклева -Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. – 125 с.

4. Управління та економіка фармації : навчальний посібник до практичних занять для фармацевтів-інтернів спеціальності «Фармація» Ч II / О. К. Єренко, І. В. Бушуєва, Т. В. Хортецька, Л. А. -Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. – 136 с.

Нормативно-законодавчі акти

1. Про лікарські засоби: Закон України від 4 квітня 1996 року № 123/96 ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Наказ МОЗ України від 12.03.2024 № 418 «Про затвердження шістнадцятого випуску Державного формуляра лікарських засобів та забезпечення його доступності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-12032024--418-pro-zatverdzhennja-shistnadcjatogo-vipusku-derzhavnogo-formuljara-likarskih-zasobiv-ta-zabezpechennja-jogo-dostupnosti>

3. Про порядок контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі: Наказ МОЗ України 29 вересня 2014 року № 677 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14#Text>

4. Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного призначення: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №333 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/207854622>

5. Про рекламу: Закон України № 270/96-ВР від 03.07.96 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>

6. Про ліцензування господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222 – VIII/ - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>

7. Положення про Міністерство охорони здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>

8. Перелік закладів охорони здоров'я: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.10.2002 № 385 із змінами - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02#Text>

9. Довідник Кваліфікаційних характеристик професій працівників (Витяг): Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство праці та соціальної політики України // Випуск № 78. – Охорона здоров'я. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va117282-02#top>

10. Наказ МОЗ України від 26.05.2025 № 871 "Про внесення Змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я»" – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-26-05-2025-871-pro-vnesennya-zmin-do-dovidnika-kvalifikacijnih-harakteristik-profesij-pracivnikiv-vipusk-78-ohorona-zdorov-ya>

11. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15 лютого 1995 року №60/95–ВР в редакції Закону № 530 від 22 грудня 2006 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text>

12. Про затвердження опису сигнального покажчика аптечного закладу та його структурного підрозділу: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 2017 №777 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0922-17#Text>

13. Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань: Постанова КМУ від 17 серпня 1998 року №1303 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/KP981303>

14. Деякі питання організації забезпечення соціальними та медичними послугами потерпілих внаслідок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які їх потребують: Постанова КМУ від 28 квітня 2023 року №438 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/438-2023-%D0%BF#Text>

15. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМ України від 30 листопада 2016 р. № 929. - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF#Text>

16. Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в умовах аптеки: Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12#Text>

17. Про затвердження Інструкції про санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів : Наказ МОЗ України № 275 від 15. 05. 2006 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06#Text>

18. Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: Постанова Кабінету

Міністрів України від 12 серпня 2015 р.

№ 647. – [Електронний

ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF#Text>

19. Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби, виробів медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень: Наказ МОЗ України № 360 від 19.07.2005 із змінами [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>

20. Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів: Наказ МОЗ України від 05.05.2023 № 848 [Електронний ресурс] Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-23#Text>

21. Про затвердження Переліків отруйних та сильнодіючих лікарських засобів: Наказ МОЗ України № 490 від 17.08.2007 [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1007-07#Text>

22. Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (Витяг): Постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770 із змінами - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF#Text>

23. Про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення: Наказ МОЗ України № 44 від 16.03.1993 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazon.net/document/MOZ373>

24. Про затвердження критеріїв віднесення лікарських засобів, що містять малу кількість наркотичних засобів або психотропних речовин і прекурсорів, до категорії лікарських засобів, які відпускаються без рецептів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14.05.2003 № 210 із

змінами - [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1012-03#Text>

25. Про критерії визначення категорії відпуску лікарських засобів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.05.2001 № 185 – [Електронний ресурс] – Режим доступу:
https://ips.ligazakon.net/document/reg5655?an=1185&ed=2001_05_17

26. Про затвердження Вимог до об'єктів і приміщень, призначених для здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та зберігання вилучених з незаконного обігу таких засобів і речовин: Наказ МВС України 29.01.2018 № 52. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0208-18#Text>

27. Про порядок проведення сертифікації підприємств, які здійснюють оптову реалізацію (дистрибуцію) лікарських засобів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23.08.2005 № 421 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-05#Text>

28. Про затвердження правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16.12.2003 № 584 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0275-04#Text>

29. Про затвердження порядку встановлення заборони (тимчасової заборони), та поновлення обігу лікарських засобів на території України: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 22.11.2011 № 809. - [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0126-12#Text>

30. Про затвердження правил утилізації та знищення лікарських засобів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 242 від 24.04.2015 - [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0550-15#Text>

31. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення законодавства України щодо забезпечення

якості лікарських засобів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 26.10.2001 № 428 із змінами - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/REG6335?an=592>

32. Про затвердження умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України 05.10.2005 №308/519 із змінами - [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1209-05#Text>

33. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із зм. і доп.) / Верховна Рада України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

34. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]: Закон України, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII (із зм. і доп.) / Верховна Рада УРСР - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

35. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.92. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

36. Закон України «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 22.02.2001 № 2272-III . <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2272-14#top>

37. Про затвердження Порядку проведення державної оцінки медичних технологій, Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року N 1300. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1300-2020-%D0%BF#Text>

38. Наказ МОЗ України № 848 від 05.05.2023 р. «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів» - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-23#Text>

39. Наказ МОЗ України від 13.03.2025 № 440 "Про затвердження Переліків лікарських засобів і медичних виробів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 26 лютого 2025 року" - Режим доступу: <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-13-03-2025-440-pro-zatverdzhennya-perelikiv-likarskih-zasobiv-i-medichnih-virobiv-yaki-pidlygayut-reimbursaciyi-za-programoyu-derzhavnih-garantij-medichnogo-obslugovuvannya-naselennya-stanom-na-26-lyutogo-2025-roku>

40. Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» - Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/T172168?an=1>

41. Наказ МОЗ України № 395 від 31.12.1996 р. «Про затвердження Методичних рекомендацій по визначенню вартості виготовлення і фасування ЛЗ і ВМП». - Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ527>

42. Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 р. «Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості ЛЗ в аптеках». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12#Text>

43. Наказ МОЗ України № 677 від 29.09.2014 р. «Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14#Text>

44. Наказ МОЗ України № 44 від 16.03.1993 р. «Про організацію зберігання в аптечних установах різних груп ЛЗ і ВМП» - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0044282-93#Text>

45. Про відпустки: Закон України № 505/96 від 15.11.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>

46. Закон України №2801-XII від 19.11.1992р. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

47. Про затвердження Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я та внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони

здоров'я України: Наказ МОЗ України від 16.04.2025 р. № 650 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-16-04-2025-650-pro-zatverdzhennya-poryadku-provedennya-atestaciyi-pracivnikiv-sferi-ohoroni-zdorov-ya-ta-vnesennya-zmin-do-deyakih-nakaziv-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini>

48. Про затвердження Положення про інтернатуру: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 р. № 1254 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-21#Text>

Інформаційні ресурси

1.Наукова бібліотека Національного фармацевтичного університету
<http://lib.nuph.edu.ua>

2.Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua> Українська асоціація маркетингу <http://uam.in.ua>

3.Державна служба статистики України <http://ukrstat.gov.ua>

4.Державний реєстр лікарських засобів України <http://www.drlz.kiev.ua>
Державна служба України з лікарських засобів <http://www.diklz.gov.ua>

Компанія iVOX Ukraine — міжнародне агентство маркетингових досліджень
<http://ivox.com.ua/ivox-ukraine>

5.Компанія "Бізнес-Кредит" – маркетингові дослідження фармацевтичного ринку <http://bck.com.ua/>

6.Система дослідження фармацевтичного ринку «Фармстандарт»
<http://www.pharmstandart.com.ua>

7.<https://test.testcentr.org.ua>